

LETO XXII. Stev. 80

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen
petka. Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVljena 8. OKTOBRA
1951 MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1953 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
* OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

RAZGOVOR S PODPREDSEDNIKOM ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA
RODOLJUBOM ČOLAKOVIČEM

Za uveljavljenje obvezne OSEMLETNE ŠOLE

bodo morali skrbeti predvsem prosvetni delavci

Beograd, 3. aprila (Tanjug). Na prošnje »Borbe«, Ra-
dia Beograda in Tanjuga je podpredsednik Zveznega izvrš-
nega sveta Rodoljub Čolaković odgovoril na nekaj vpra-
šanj s področja prosvete.

»Tovariš podpredsednik, kako
presojate praktično uveljav-
ljanje obvezne osemletne
šolanja v vsej državi glede na
naše gnotne in kadrovske
možnosti?»

»Ko bomo uveljavili zakon o
obvezni osemletni šoli, ne bomo
teh šol postavili na papirju,
marveč bomo njihovo omrežje
izgradili po naših gnotnih in ka-
drovskih možnostih ter poiskali
več prehodnih oblik k popolni
osemletni šoli, ki bo zadostila
vsakogar, da izkoristi tudi naj-
manjšo možnost, da vsaj leto dni
prek štiriletnih osnovnih šol na-
daljuje šolanje in vzgojo otrok.
Vidimo namreč tudi takšne težnje:
ker ne moremo imeti osem-
letne šole, tudi šestletne ne ma-
ramo. Tam, kjer tudi šestletne
ne morejo imeti, pa ne uposte-
vajo, da bi n. pr. organizirali ob-
vezne enomesečne tečaje za
kmečke otroke, da bi imeli vsako
zimo en mesec tečaj po do-
ločenem programu, ki bi ga mo-
rali otroci obiskovati štiri leta,
dokler ne izpolnijo 15. leta. Če
ni možnosti, da hodijo otroci v
osemletno ali šestletno šolo, pa
so dane možnosti za tečaj. In če
bo hodil otrok vsako leto v tri-
mesečni tečaj, bo vsaj nekoliko
utrdil svojo pismenost, če že nič
druga. Če namreč otrok konča
osnovno šolo z 11. letom, v go-
spodarstvo pa se ne more vklju-
čiti pred izpolnitvijo 16. letom,

češto pozabi pisati ali pa se zna
samo podpisati, ne zna pa brati
časnikov. V teh tečajih ga je
treba vsaj naučiti, da bo znal
brati knjige in časnike.

Teh vprašanj prej nisimo na-
čenjali nekako bolj konkretno,
bolj življenjsko. Bilo je mnogo
vasi, in sicer ne v samotnih kra-
jih, kjer so imeli poslopje in

Rodoljub Čolaković

učitelja, niso pa odprli osemlet-
ne šole, češ da jim zadostuje
osnovna.

Vrhunec krize v Alžiru

Francoska vlada ne pripozna alžirske Fronte osvobo-
ditve za predstavnico Alžircev — Guy Mollet potuje
znova v Severno Afriko?

Pariz, 3. apr. (Tanjug). V Pa-
rizu danes trdijo, da bo ministrski
predsednik Guy Mollet kmalu
novič odpotoval v Alžir. Datum
potovanja bodo določili še ta te-
den na izredni vladni seji. Vendar
te vesti uradno še niso potrdili.

Dosedanja prizadevanja so-
cialistično-radikalne vlade, da bi
rešila alžirsko krizo, namreč niso
obrodila zadovoljivih sadov. Vla-
da je zavrnila vztrajne zahteve
alžirske Fronte narodne osvobo-
ditve, naj bi s pripoznanjem al-
žirske narodnosti ustvarili prve
pogoje za prenehanje sedanjih
svoznosti. To vprašanje je za-
vrlo sleherno zblizanje gledišč
med Parizom in alžirskimi nacio-
nalisti. Vlada namreč sodi, kot je
dejal Guy Mollet, da »nekaj tisoč
pripadnikov te Fronte ne pred-
stavlja alžirskega ljudstva, in zato
je pripravljena pogajati se samo s
»svobodno izvoljenimi predstavi-
niki«. Te predstavnike pa naj bi
izvolili, ko bi obnovili mir in red
v deželi.

V francoskem glavnem mestu
zdaj poudarjajo, da bi razvoj al-
žirskega problema utegnil kmalu
doseči vrhunec spritno hude za-
ostritve vojaškega položaja in
dejavta, da sporazuma med Pari-
zom in alžirskimi nacionalisti ni
bilo mogoče doseči. Boji v Alžiru

Pineau potuje v ZDA

Pariz, 3. aprila (AFP). State
Department je danes objavil, da
je francoski zunanji minister Pi-
neau sprejel povabilo ameriškega
zunanjega ministra Dullesa, naj
med 18. in 20. junijem obišče
ZDA.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 4. aprila
Spreja delno oblačno, zjutraj v kotli-
nah megla, nato postopna naraščajoča
oblačnost. Najnižje nočne temperature
okoli 0, na Primorskem do 7, najvišje
dnevne do 17 stopinj C. Popoldne ju-
gozhodni veter. V noči od srede na čet-
rtak padavine.

»Občinski odbori si niso
kaj prida prizadevali, da bi
imeli vsaj šest razredov. Za-
hleva, da bodi šola sodobna,
veleva učiteljem in predava-
teljem, da so zmeraj na te-
kočem glede sodobnih pridob-
itev tako po svetu, kakor
tudi pri nas doma, kar po-
meni, da morajo nenehoma
skrbeti za svojo ideološko, po-
litično in strokovno izobraz-
bo. Ali so predvideli kakšne od-
ločnejše organizacijske ukrepe
za dodatno šolanje učnega
kadra?»

»Zdaj je položaj takšen, da
ta ali oni n. pr. konča učitelji-
šče, opravi strokovni izpit in po-
stane učitelj, potem pa ni več
nobenih izpitov, razen da šolska
inspekcija nadzorne njegovo
delo, ga ocenjuje itd. Menim, da
(Nadaljevanje na 2. strani)

Seja Izvršnega sveta LR Slovenije

Včeraj je bila seja Izvršnega
sveta Ljudske skupščine LRS
pod predsedstvom tov. Marijana
Brelca.

Izvršni svet je na seji obrav-
naval in sprejel osnutek zakona
o upravnih organih v Ljudski
republikli Sloveniji, ki bo predlo-
žen Ljudski skupščini LRS, da
o njem razpravlja na prihodnjem
zasedanju. Hkrati je Izvršni svet
sklenil ponovno predložiti Ljud-
ski skupščini osnutek zakona o
uporabi zemljišč v gradbene na-
mene.

Izvršni svet je sprejel tudi
odlok o začasnem financiranju
republiških potreb v aprilu 1956
ter spremembe in dopolnitve sta-
tuta sklada Borisa Kidriča.

Mičunović pri Bulganinu

Moskva, 3. apr. (TASS). Pred-
sednik sovjetske vlade Bulganin
je danes sprejel jugoslovanskega
izrednega pooblaščenega velepo-
slanika Veljka Mičunovića.

Čestitka ob madžarskem narodnem prazniku

Beograd, 3. apr. (Tanjug). —
Ob madžarskem narodnem praz-
niku je predsednik republike Jo-
sip Broz-Tito poslal predsedniku
prezidija LR Madžarske Istvanu
Dobiju čestitko in izrazil želje za
napredek madžarskega naroda.

VZNEMIRJENJE V LONDONU

Francija se oddaljuje od Zahoda v načelni presoji mednarodnih vprašanj?

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

London, 3. aprila. »Kritika te-
meljnih načel zahodne zunanje
politike«, tako pravijo v Londonu
v izjavah o razgovoru, ki ga je
imel predsednik francoske vlade
Guy Mollet s sodelavcem ameri-
ške revije »United States News
and World Report«. Ta kritika
zahodne politike, docela podobna
tistemu, kar je nedavno izjavil
zunanji minister Pineau, je bila
izrečena pred napovedanim obli-
skom francoskih državnikov v
Moskvi v maju, samo tri tedne
po konferenci Mollet-Eden v Che-
quersu.

V komunikaciji s te konference
je bilo objavljeno, da sta dose-
gla Eden in Mollet »širok spora-
zum« v vseh važnih vprašanjih
politike obeh dežel in v skupnih
glediščih vobče. Zdaj pa se je po-
kazalo, da francoski ministrski
predsednik vzlic doseženemu ši-
rokemu sporazumu z Edenom po
angleškem mnenju deli in pod-

pira »krivoverske« nazore svoje-
ga zunanjega ministra. Čeprav je
v Molletovi izjavi, namenjeni
ameriški javnosti, neposredna
kritika ameriške zunanje politi-
ke, vendar v Londonu poudarja-
jo, da ta kritika kaže, da se je
postavila francoska vlada na
strogo kritično stališče tudi na-
sproti angleškemu delu »zahodne
politike«. To je zlasti videti iz
Molletove ocene »ameriškega sta-
lišča na ženevski konferenci.

Mollet je izrazil mnenje, da
je bilo takrat v Ženevi napačno
postaviti vprašanje enotnosti
Nemčije pred vprašanje razoro-
žitve. Po njegovem mnenju je
treba možnost za združitev Nem-
čije iskati samo v okviru splošne
svetovne razorožitve. To izjavo
tolmačijo v Londonu kot izraz
francoske težnje, da bi bistveno
popravili dosedanje »zahodno
strategijo« v pogajanjih s So-
vjetsko zvezo.

Azijska in afriška vprašanja na zasedanju Sveta Medparlamentarne unije

Delo se bo razvijalo predvsem v komisijah — Naša delegacija bo sodelovala
v vseh sedmih komisijah

Dubrovnik, 3. apr. (Tanjug).
S sestanki pravne, gospodarske
in socialne komisije Sveta Med-
parlamentarne unije se bo jutri
dopolndne tu začelo spomladansko
zasedanje Sveta te medna-
rodne organizacije.

Na zahtevo azijskih dežel ter
na podlagi sklepa, ki ga je spre-
jel izvršni odbor, ko se je lani
sestal v New Delhiju, bo moral
Svet proučiti politični, gospodarski
in socialni razvoj dežel in
ozemelj Azije in Afrike. Prouči-
li bodo vse plati tega vprašanja
— politično, pravno, gospodarsko,
socialno in kulturno. Na
dnevem redu zasedanja Sveta
je, kakor smo že poročali, tudi
predlog, naj bi sprejeli LR Ki-
tajske v Medparlamentarno uni-
jo. Svet bo nemara konec tedna
zavzel svoje stališče do tega
sklepa izvršnega odbora, ki je
na zasedanju v New Delhiju s
štirim proti trem glasovom od-
ločil, da je treba LR Kitajsko
sprejeti v Unijo. Na dnevem
redu Sveta je tudi vprašanje
sprejema Peruja v organizacijo,
za kar se je prav tako že odlo-
čil izvršni odbor na svojem za-
sedanju v New Delhiju.

Komisije Interparlamentarne
unije, katerih seje ne bodo jav-
ne, bodo zasedale dopoldne in
popoldan. Jutri dopoldne bo
pravna komisija obravnavala

problematiko človeških pravic,
popoldne pa bo zasedala skupaj
s politično komisijo in bosta
obravnavali vprašanje univerzal-
nosti Unije.

Na dnevem redu gospodarske
komisije, ki bo prav tako za-
čela delo jutri dopoldne, je vpra-
šanje stabilizacije cen surovin.
Komisija za socialna vprašanja
bo dopoldne razpravljala o vpra-
šanju beguncev, popoldne pa bo
v okviru glavnega vprašanja tega
zasedanja — razvoja azijskih in
afriških dežel ter ozemelj —
obravnavala odgovornost držav v
socialnem pogledu.

Gospodarska komisija bo ju-
tri popoldne začela obravnavati
vprašanje svobodnega in vodenega
gospodarstva.
V delu sedmih komisij Med-
parlamentarne unije bo sodelo-
valo kakih 150 delegatov iz 33 de-
žel. Clani naše delegacije pod
vodstvom vodje naše skupine
Vladimira Simića bodo sodelovali
v vseh komisijah. V politični in
pravni komisiji bodo našo skup-
ščino zastopali Vladimir Simić,
Anka Bensus in dr. Makso Snu-
derl, v gospodarski Vlado Be-
gović, Edo Jardas in Vojin Po-
pović, v komisiji za omejitve
oboroževanja Nikola Kovačević
Mita Bošković, v komisiji za so-
cialna vprašanja Olga Vrabčičeva,
v komisiji za kulturna vprašanja

Stanka Veselinova, v komisiji za
nesamoupravna področja pa La-
zar Mojsov in Stanka Veselinova.

Jutri zvečer se bo sestal tudi
izvršni odbor Unije, v katerem
so delogati iz Velike Britanije,
Italije, ZDA, Finske, Sovjetske
zveze, Iraka, Sijama, Cejlona in
Svice.

Sovjetsko-turški stiki

Sovjetska pobuda za zblizanje obeh sosednih dežel in
tesnejše gospodarsko sodelovanje med njima

Moskva, 3. apr. (Tanjug). V
Moskvi izražajo zadovoljstvo z
ugodnim odzivom dela turške
javnosti na perspektivo razvoja
sovjetsko-turških odnosov. Da-
našnja »Pravda« poudarja v
članku z naslovom »Treznji gla-
sovi v Turčiji« so tam »sile,
ki so resno zainteresirane na po-
ravnavni nesporezov, ki so se
pojavi v določenem obdobju
v odnosih med obema sosednima
deželama.« Del turških časnikov
je izrazil mnenje nekaterih jav-
nih delavcev, da je sovjetsko-
turško prijateljstvo odigralo v
zgodovini zelo važno vlogo in da
je Turčija veliko izgubila, ko se
je odločila za poslabšanje odno-
sov z ZSSR. Razen tega poudarja
»Pravda«, da turški tisk obrav-

Trgovinski sporazum z Grčijo

V maju pogajanja o ureditvi predvojnih terjatev,
obmejnem prometu in ostalih perečih vprašanjih

Beograd, 3. apr. (Tanjug). Da-
nes so v Beogradu podpisali dru-
gi dopolnilni protokol sporazuma
o trgovinski menjavi blaga med
Jugoslavijo in Grčijo v času od
1. aprila 1956. do 1. aprila 1957.
O poteku razgovorov so objavili
naslednje poročilo:

V Beogradu so bila od 26. mar-
ca do 3. aprila 1956 gospodarska
pogajanja med delegacijama ju-
goslovanske in grške vlade. Dele-
gaciji sta proučili dosedanja raz-
voj gospodarskih stikov med ob-
ema deželama in ugotovili, da se
ugodno razvijajo. Z zadovolj-
stvom sta ugotovili, da so dane
še znatnejše možnosti za razšir-
itev gospodarskega sodelovanja
med obema deželama tako v na-
daljnem povečanju menjave
blaga kakor na področju gospo-
darskega in tehničnega sodelo-
vanja.

Sporazumeli sta se, da bosta v
maju nadaljevali pogajanja v
Ateni, da bi uredili medsebojne
predvojnne terjatve, odškodnino
za grško nacionalizirano premo-
ženje v Jugoslaviji, obnovo ob-
mejnega prometa, vodno gospo-
darska vprašanja ob meji in dru-
ga stvarna vprašanja, ki se tičejo
obeh dežel.

Delegaciji sta se pogajali v
duhu popolnega medsebojnega
razumevanja in doseženi uspehi
bodo prispevali k nadaljnjemu
razvoju prijateljskih in zavezni-
ških odnosov med obema sosed-
nima deželama.

Poslanik Ajtić odhaja iz Tirane

Tirana, 3. aprila. — Albanska
časopisna agencija poroča, da je
zunanji minister Behar Shtylla
sinoči priredil poslovilno večerjo
jugoslovanskemu poslaniku v Ti-
rani Predragu Ajtiću. Izmed al-
banskih predstavnikov je bil na
večerji podpredsednik vlade Ma-
nuh Muftiu ter več drugih članov
vlade.

Berlinski predvojni dolgovi

London, 3. apr. (AFP). Foreign
Office je objavil, da so se ZDA,
Velika Britanija, Francija ter
predstavniki Zahodne Nemčije in
zahodnega sektorja Berlina spo-
razumeli, da bodo začeli pogaja-
nja o poravnavi predvojnih dol-
gov mesta Berlina in posameznih
berlinskih podjetij do tujine. Ta
pogajanja so doslej odlagali. Zdaj
pa predstavniki omenjenih držav
sodijo, da upniki lahko začnejo
pogajanja o teh dolgovih.

Konec britanske oblasti na Sueškem prekopu

Kairo, 3. apr. (AFP). Poveljnik
britanskih sil na področju Sue-
škega prekopa general John Hull
je danes odpotoval iz Egipta v
London. S tem je uradno zaklju-
čena britanska okupacija Sueške-
ga področja. Sedaj ostane v Port
Saidu samo še nekaj tehničnih in
upravnih britanskih vojaških sku-
pin, ki bodo likvidirale britanske
vojaške naprave ob Sueškem pre-
kopu.

Sodelovanje izven blokov tudi na gospodarskem področju

Indijski list o perspektivah, ki se odpirajo našim go-
spodarskim stikom z Indijo in z drugimi deželami v
Južnovzhodni Aziji

New Delhi, 3. apr. (Tanjug). —
Vodja jugoslovanske gospodarske
delegacije Martin Cetinić in vele-
poslanik Bogdan Crnobrnjača sta
bila danes pri indijskem promet-
nem ministru. Govorili so po-
drobno o jugoslovanskih dobavah
ladij, lokomotiv in vagonov, kot
je to določeno s trgovinskim spo-
razumom, ki je bil podpisan v
New Delhiju konec minulega ted-
na. Jugoslovanska delegacija bo
jutri odpotovala iz Indije.

»Indian Express« komentira
danes novi jugoslovansko-indijs-
ki trgovinski sporazum in pravi,
da so bili prijateljski stiki, na-
stali za časa lanskega obiska
predsednika Tita, zdaj pogloblje-
ni s trgovinskimi vezmi. »Z Jugo-
slavijo sklenjeni trgovinski spo-

razum utrjuje upanje, da bomo
našli nove vire za preskrbo s ka-
pitalnimi dobrinami, vstevši tudi
ladje, hkrati pa »našli novo trži-
šče za indijske proizvode. Novi
kupec naše železne rude je dobro-
došel še zlasti zato, ker nam bo to
zagotovilo nadaljnje možnosti za
preskrbo Indije z jeklom.«

Casnik pravi dalje, da bo raz-
voj trgovine prek jadranskih pri-
stanišč okrepil pomorske stike, ki
lahko koristijo tudi trgovini s
CeJonom, od katerega bi Jugo-
slavija lahko kupovala surovine
za svojo nenehno naraščajočo in-
dustrijo gumij. »Razen postavitve
prijateljskih stikov na trdnje-
šo podlago,« pravi list, »lahko ta
sporazum prispeva tudi k ustano-
viti indijskega državnega trgo-
vinskega sektorja. Verjetno je, da
bo državni trgovinski organ, ki ga
namerava indijska vlada ustano-
viti, posloval z Jugoslavijo in si
pridobil izkušnje, ki bodo koristile
razvoju trgovine z drugimi de-
želami. Obisk jugoslovanske dele-
gacije ni samo utrdil upanje v
razvoj maksimalnih trgovinskih
stikov, marveč je tudi očitno po-
kazal, da se Indiji ni treba moč-
neje navezati na kateri koli blok.«

Seja ožjega razorožitve- nega odbora OZN

London, 3. apr. (AFP). Vodje
delegacij štirih zahodnih držav
na konferenci ožjega odbora
razorožitvene komisije OZN so se
sestali v Foreign Officeu in izme-
njali gledišča o novem sovjetskem
razorožitvenem načrtu. Ožji odbor
je še ponovno sestal danes popold-
ne.

V ameriških krogih izjavljajo,
da bo Stassen ta teden razložil
nove predloge svoje vlade o raz-
orožitvi.

RAZGOVOR S PODPREDSEDNIKOM ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA RODOLJUBOM ČOLAKOVIĆEM

Dobili bomo nov tip izobražencev

(Nadaljevanje s 1. strani)

je treba v normalnih razmerah, po določenem roku, omogočiti učitelju, da izpopolni svojo kvalifikacijo. Po mojem mnenju bi lahko v samem procesu dela upostavili določena pedagoška središča. To naj bi bila naša učiteljska, in sicer učiteljska nova-vega tipa, ki jih bomo upostavili, kateri bodo te šole središča, v katerih bodo morali učitelji v določenih obdobjih obiskovati določene tečaje, seminarje in po potrebi opraviti tudi izpite. Tembolj bo potrebna v tem obdobju dokvalifikacija ali celo prekvalifikacija nekaterih ljudi, da bodo lahko kot učitelji poučevali v novih šolah. Vsi mladi kadri bodo morali obiskovati razne daljše ali krajše tečaje. Tu je treba pripraviti tudi konkretne načrte v vsaki republiki — koliko učnih moči lahko vzamemo iz šol, da ne bo trpelo delo v njih, da bodo obiskovalcem tečajev pomagali naučiti se, česar se niso mogli naučiti iz raznih predmetov, da jim bodo pomagali, da bodo boljše učitelji in predavatelji, kakor so bili doslej.

O konkretnih ukrepih ne morem povedati ničesar, ni pa dvoma, da je to najnujnejša naloga za nas in po mojem mnenju tudi najzahtevnejša v vsem vprašanju šolske reforme. Za uveljavljanje reforme bodo morali skrbeti predvsem prosvetni delavci: učitelji, predavatelji in profesorji, pomagali jim bodo nedvomno organi družbenega upravljanja in družbene organizacije. Toda glavno breme bodo morali prevzeti sami.

»V gospodarskih in prosvetnih organizacijah je čedalje pogostejše slišati, da bi bilo treba čimprej urediti nekatere vprašanja strokovnega šolstva, ne da bi čakali, kaj nam bo prinesla šolska reforma. Katere probleme strokovnega šolstva bi lahko po vašem mnenju uredili tudi pred uveljavljanjem šolske reforme?»

»Položaj v našem strokovnem šolstvu je takšen, da smo se na seji Odbora za prosveto Zveznega izvršnega sveta dogovorili, da bomo proučili več vprašanj in predložili Zveznemu izvršnemu svetu ter ostalim organom, kjer je to potrebno, konkreten predlog. En krog teh vprašanj bi bil: omrežje naših strokovnih šol, način njihovega financiranja in nagrajevanja kadrov, drugi krog vprašanj pa: učni načrti in programi naših strokovnih šol in učbeniki.

ki se ne bodo izogibali fizičnemu delu

Za to smo se odločili zato, ker so bile naše strokovne šole doslej zanemarjene, ker je pri nas preveč privilegirana določena vrsta šol — gimnazija, ker s sedanjim omrežjem strokovnih šol ne moremo zadovoljiti potreb ne samo našega gospodarstva, marveč tudi ne težnj naših mladih ljudi, da bi obiskovali strokovne šole, in sicer ne le strokovne srednje, marveč tudi industrijske šole. Mi smo namreč morali od teh šol odvrniti, če se ne motim, več tisoč mladincev v naši državi, ker v šolah ni dovolj prostora. V zvezi s prenatrpanostjo v višjih razredih gimnazij moramo torej omogočiti določenemu številu otrok, da bodo hodili v te šole. Za to pa je treba upostaviti določeno šolsko omrežje, zgraditi nove zmogljivosti ali razširiti stare. Često malenkostna dograditev pri tej ali oni šoli ali dopolnitev v inventarju omogoči, da se poveča zmogljivost naših strokovnih šol.

»Kakšno mesto naj ima strokovno šolstvo v novem šolskem sistemu?»

»Po mojem mnenju naj bo del enotnega šolskega sistema. Z našo šolsko reformo bomo — vsaj upam — dosegli, da gimnazija ne bo hrbtnica našega šolskega sistema. Doslej je bil to. To bo ena izmed šol — šola splošne izobrazbe, razen nje pa bomo imeli še več drugih šol. Tako bomo imeli razen gimnazije industrijske, srednje strokovne šole itd. V industrijskih šolah se bodo šolali kvalificirani delavci, ki bodo po končani šoli po mojem mnenju šli pod določenimi pogoji na fakultete.

Menim, da bomo s tem načinom šolanja kvalificiranih delavcev, dalje z možnostjo njihovega nadaljnjega šolanja na fakultetah, če bodo pripravljene in sposobni za to — dobili nov tip inteligence, da bomo dobili človeka, ki se je učil obrti, ki ve, kaj je fizično delo, ki je delal eno ali dve leti v tovarni, potem pa se je šel učiti za inženirja in postal inženir. Dobili bomo povsem nov tip izobražencev, ki se ne bodo izogibali fizičnemu delu. Po mojem mnenju je to ena izmed poti, da premostimo tisti prepad, ki loči umskega delavca od delavca fizičnega dela. Znano so vam Marxove misli o tej celotni in skladni osebnosti, in gotovo veste, da so med našimi izobraženci mnogi nezadostno usposobljeni za življenje prav zato, ker so tako daleč od sleher-

nega fizičnega dela, ker so nespособni zanj, da ne govorim o njihovem odnosu do fizičnega dela, ker ne mora biti zmeraj tako. To možnost izločanja novega tipa umskega delavca bomo torej uresničili tako, da pojde dijak iz industrijske šole pod določenimi pogoji na fakulteto ali pa v kako vrsto srednje ali višje strokovne šole, v kateri se bo izsolal za tisto, kar imenujemo »obratni inženir«. Strokovnega šolstva torej nikakor ne bomo izločili v poseben sistem, marveč nasprotno, to šolstvo bo imelo v našem enotnem šolskem sistemu zelo važno mesto.

Ni se treba bati, da bi šole splošne izobrazbe odpravili. Šole splošne izobrazbe bomo obdržali z vsemi njenimi možnostmi, tako da bomo dali pojmu splošne izobrazbe novo, sodobno vsebino. Vendar pa to ne bo šola istega tipa za vse, marveč bo od tretjega razreda, to pa je sedanjih sedmi, predvidena razmejitev tako, da bo denimo v sedmem ali osmem razredu težišče v skupini »a« na družbenih znanostih, v skupini »b« pa na prirodoslovnih. To so ideje, to so predlogi, kaj pa bo prinesla razprava o reformi, bomo videli. Meni se zdi to pomembno zato, da učencev z izrazitim zanimanjem za književnost, zgodovino, jezike itd. ne bi preobremenjevali s fiziko, matematiko in nasprotno. Takšnemu učencu je treba nuditi določeno raven znanja iz prirodoslovnih ali družbenih znanosti, program pa zasnovati tako, da bo težišče v teh razredih na predmetih, do katerih ima dijake več veselja in za katere je bolj sposoben, ki jih tudi bolj želi proučevati. Treba je torej upostaviti šolo, ki bo manj šablonska.

»V prosvetnih organih Srbije in Vojvodine razpravljajo o pouku v šolah narodnih manjšin, zlasti o pouku srbskohrvatskega jezika, ki ga obravnavajo v teh šolah kot tuji jezik. Praksa je pokazala, da je ta pouk na zelo nizki ravni in da je to težava za nadaljnje šolanje učencev teh šol na srednjih šolah in fakultetah. Kaj mislite o tem vprašanju?»

»Kadar gre za družbene znanosti, denimo za zgodovino in književnost, bi se moral po mojem mnenju naš državljan, pripadnik narodne manjšine (takšen državljan ne živi pri nas začasno) naučiti zgodovine in književnosti naše dežele, pri tem pa mu je treba nuditi najbolj bistvene, najvažnejše stvari iz zgodovine njegovega naroda, ki ima svojo posebno državo. Menim, da je nepravilna praksa, da se naš mladi državljan, pripadnik narodne manjšine, uči, denimo, madžarske zgodovine, mimogrede pa se nauči v zgodovini in književnosti nekaj o Jugoslaviji. To je nepravilno. Tak mladenič ni začasní državljan naše dežele, od danes do jutri, in usmerjen mora biti na našo skupnost — ne v tem smislu, da bi se odpovedal svoji narodnosti, svojemu jeziku, toda živel bo pri nas, delal bo kot državljan naše dežele. Pri tem je treba upoštevati, da mu bomo nudili iz njegove narodne kulture vse bistvene, najvažnejše pridobitve, ne pa da podrobno proučuje, denimo, nekatere katoliške madžarske pisatelje, ne pozna pa najvažnejših imen jugoslovanske književnosti.

»Učbeniki naših šol so predmet ostre kritike javnosti. Kaj bi bilo treba po vašem mnenju storiti, da bi do-

bili boljše učbenike, napisane na široki jugoslovanski podlagi?»

»Ce govorimo konkretno o sedanjem stanju glede učbenikov, moramo priznati, da imamo v tem oziru precejšnjo pestrost. Vsaka republika je izdala svoje učbenike. Ker je vsaka republika pri tem zagovarjala republiško načelo glede izbire gradiva, je o jugoslovanskih zadevah v učbenikih razmeroma malo, premalo gradiva. Upostavili smo zvezno komisijo za učbenike, ki bo določala načela, po katerih mora biti napisan vsak učbenik. Dogajalo se je, da so študenti učbenike iz posameznih strok pisali ljudje, ki v normalnih razmerah nikoli ne bi bili poklicani, da napišejo učbenik, ker nimajo kvalifikacije za to. In ti ljudje so nam napisali zelo slabe učbenike. Zato bomo določili načelo, po katerem mora biti napisan učbenik, in preverjali, ali je res tako napisan. In če ne bo tako napisan, ga ne bomo odobrili, in sicer ne zato, da bi imeli enotne učbenike za vse šole — to je nemogoče in celo nekoristno — pač pa zanesljivo učbenike, ki bodo napisani na podlagi določenih kriterijev, znanstvenih, metodoloških, idejno političnih. In tako bomo zanesljivo dobili boljše učbenike.

Druge stran vprašanja je, da so naši učbeniki dragi. Tudi to vprašanje moramo urediti. V prvi fazi bomo morali gledati, da bo naš učbenik poceni, v drugi pa, da bo brezplačen. V nekaterih okrajih so to že storili in to ni tako strašen izdelek. Nikakor pa ne moremo več trpeti, da bi bili naši učbeniki zelo dragi.

PO MARČNEM ZASEDANJU ZVEZNE LJUDSKE SKUPSCINE

Zakon o državni upravi in zakon o zveznih organih uprave bosta začela veljati jutri

Beograd, 3. aprila (Tanjug). Pojutrišnjem bosta začela veljati zakon o državni upravi in zakon o zveznih organih uprave, sprejeta na marčnem zasedanju Zvezne ljudske skupščine. V Zveznem izvršnem svetu in zveznih organih uprave pripravljajo ukrepe, s katerimi bodo določili datum začetka delovanja novih državnih sekretariatov, Zveznega izvršnega sveta in drugih organov državne uprave. Pripravljajo tudi uredbo o delu teh državnih organov, predvsem uredbo o komiteju za zunanjo trgovino.

Tudi v republiških izvršnih svetih pripravljajo zakone o organizaciji državne uprave v republikah, okrajih in občinah, ki jih bodo bržčas konec tega meseca obravnavali na sejah republiških ljudskih skupščin. V Zveznem izvršnem svetu pripravljajo tudi predpise o reorganizaciji bankarstva, ki ne ustreza več našemu sedanjemu gospodarskemu sistemu. V zvezi z diferenciacijo bank omenjajo ustanovitev investicijske banke.

Novi zakon o združevanju v gospodarstvu, ki ga pripravljajo na pristojnem mestu, naj bi uredil mehanizem upravljanja v gospodarskih združenjih, natančno določil, katere pristojnosti državnih organov bodo prenesene na zbornice, kakor tudi uredil odnose med gospodarskimi organizacijami in njihovimi združenji. Izkušnje so pokazale, da so se zbornice že uveljavile kot pomemben činitelj v vsklajanju in usmerjanju gospodarske dejavnosti samostojnih organov upravljanja v gospodarstvu. Cilj uveljavljanja novih predpisov je med drugim, da bi v zbornicah v polni meri vskladili pobudo in potrebe delavskih svetov v podjetjih ter gospodarske prakse na eni s koristimi družbene skupnosti kot celote na drugi strani.

Eden najnujnejših zakonov, ki ga pripravljajo v Zveznem izvršnem svetu, je zakon o državnih uslužbencih. Ta zakon bo pravzaprav navezal na zakon o državni upravi. Z njim bodo urejene položaj in pravice državnih uslužbencev v sistemu javnih služb. Razen tega bo Zvezni izvršni svet v kratkem proučil nekatera načela, na podlagi katerih bodo na pristojnem mestu pripravili več zakonskih osnutkov s področja stanovanjske problematike, predvsem zakon o upravljanju hiš, zakon o stanovanjski lastnini in zakon o stanovanjskih zadrugah.

Jugoslovanski zdravstveni delavci povabljeni v SZ in na Kitajsko

Sovjetsko ministrstvo za zdravstvo zaščitno je povabilo skupino jugoslovanskih zdravnikov in zdravstvenih delavcev, naj obiščejo Sovjetsko zvezo. Kaže, da bo do tega obiska prišlo v začetku jeseni. Tudi ministrstvo za zdravstvo LR Kitajske je povabilo skupino voditeljev jugoslovanske zdravstvene službe in strokovnjakov, naj letos poleti obiščejo Kitajsko.

PREDLOG ZVEZE INŽENIRJEV IN TEHNIKOV JUGOSLAVIJE

PROJEKTIRANJE v industriji, rudarstvu in elektrogospodarstvu naj bi uredili s posebno uredbo ali zakonom

Beograd, 3. aprila. (Tanjug). Zveza inženirjev in tehnikov Jugoslavije bo predlagala zveznim državnim organom, naj s posebno uredbo urede projektiranje na področju industrije, rudarstva in elektrogospodarstva.

O projektiranju novih objektov in rekonstrukciji naprav v teh panogah nimamo trenutno nobenih uradnih predpisov. Projektiranje je s predpisi urejeno edino v gradbeništvu, v industriji, rudarstvu in elektrogospodarstvu pa projekte pripravljajo na različne načine, kar v

znatni meri povzroča nazadovanje kakovosti.

Ker pripisuje temu problemu velik pomen, je sklenila Zveza inženirjev in tehnikov Jugoslavije pritegniti nekaj uglednejših pravnikov, da bodo sestavili osnutek uredbe ali zakona. Eno izmed najvažnejših vprašanj, ki bi ga bilo treba — kot poudar-

jajo v Zvezi inženirjev in tehnikov — na ta način urediti, je, kdo more projektirati in s kakšnimi pogoji je moč izdelati projekte. V tem oziru je bila namreč doslej zmeda.

Tako so izdelovali projekte slabe kakovosti in Narodna banka pri proučevanju prošenj za kredit ni mogla ugotoviti, ali je projekt izdelala pooblaščen oseba ali kdo drug. V takšnih razmerah so se projektanti često spremenili v advokate svojih investitorjev — poudarjajo v Zvezi inženirjev in tehnikov.

Predlog Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije, naj bi projektiranje na področju industrije, rudarstva in elektrogospodarstva uredili z zakonitim predpisi, ki je samo del širše akcije te Zveze za boljšo kakovost projektov v naši nadaljnji izgradnji. Zveza inženirjev in tehnikov je že sklenila sodelovati z Narodno banko pri obravnavanju investicijskih elaboratov, svojo osnovno organizacijo pa je pozvala, naj javno kritizirajo malomarne projektante, ki vidijo v izdelavi projektov samo vir velikih dohodkov. Temu problemu pripisujejo velik pomen tudi zato, ker je naša industrija pred rekonstrukcijo naprav in ker bo treba zato izdelati več sto elaboratov.

DNEVNA KRONIKA

Sporazum o brodadarskem sodelovanju z Bolgarijo

V Beogradu je bil podpisan sporazum o brodadarskem sodelovanju med jugoslovanskimi rečnimi brodarstvi in bolgarskim rečnim brodarstvom. Sporazumom je predvidena pomoč pri vleki šlepov na Donavi ter v primeru škode in nesreč na ladjah, kakor tudi medsebojno zastopstvo in komercialno sodelovanje.

Naša delegacija na zasedanju Mednarodnega odbora bivših internirancev

Zveza borcev NOB Jugoslavije bo poslala konec tega tedna delegacijo na zasedanje mednarodnega odbora bivših političnih priporokov v Mauthausenu, ki bo 10. in 11. t. m. v Varšavi. V delegaciji sta član tajništva Zveze borcev Marjan Vivoda in član sekcije internirancev pri centralnem odboru Zveze borcev Siniša Katanić. Na tem zasedanju bodo razpravljali o izgradnji monumentalne spominske grobnice v Mauthausenu, kjer bi pokopali posmrtno ostanke številnih žrtev nacističnega terorja.

Pet jugoslovanskih otrok nagrajenih na mednarodni razstavi otroških risb

Na mednarodni razstavi otroških risb v New Delhiju je bilo nagrajenih pet del iz Jugoslavije. Sestletna Marina Mikulić je dobila prvo nagrado, ostali nagrajenci pa so Tatjana Huić, Vincenc Naglav, Nataša Omerza in Dragica Kunc.

Odhod sovjetske kulturne delegacije

Včera je iz Beograda odpotovala sovjetska delegacija, ki je 30. marca parafirala konvencijo o kulturnem sodelovanju med

Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. Sovjetsko delegacijo je vodil pomočnik ministra za kulturo ZSSR Aleksej Nazarov, jugoslovansko pa tajnik komisije za kulturne stike s tujino Ivo Frol.

Naši kovinarji bodo obiskali Romunijo

Na povabilo sindikata kovinarjev Romunije bo kmalu odpotovala v Bukarešto delegacija kovinarjev Jugoslavije. Delegacijo bo vodil Janko Rudolf, član predsedstva Centralnega odbora Sindikata kovinarjev.

Elektroliza v Kidričevem spet obratuje

Elektroenergetski položaj se postopnoboljšuje

Zboljšanje našega elektroenergetskega položaja, ki je nastopilo v začetku marca, je bilo le kratkotrajno, ker je kmalu zatem nastopil nov mraz in je pretok vode na Dravi znova upadel pod 100 kub. metrov na sekundo. V drugi polovici minulega meseca pa se je stanje začelo trajno zboljševati. Pretok na Dravi se je zadnje dni dvignil na okrog 140 kub. metrov, kar pa je še vedno zelo malo. Drava ima še malo vode, ker še ni dovolj toplo, da bi se v večji meri topil sneg v planinah, ki prinaša Dravi spomladni in poletni največ vode. Zboljšanje položaja je nastopilo zlasti po vključitvi novih virov energije, namreč hidroelektrarne Vuhred, ki daje do 20.000 kilovatov, in povečanja zmogljivosti trboveljske termoelektrarne za 29.000 kilovatov.

Celotna dnevna proizvodnja električne energije, ki je v dobi največje stiske v februarju padla na 2,4 do 2,6 milijona kWh dnevno, je že v drugi polovici marca narasla približno za en milijon kilovatnih ur, zdaj pa se giblje na višini okrog 4 milijone kilovatnih ur dnevno. Ta največja proizvodnja energije je omogočila zopetno obratovanje peči za karbid in ferokrom v tovarni dušika v Rušah. V ponedeljek pa so začeli v elektrolizi tovarne aluminija v Kidričevem spet vključevati prve peči za aluminij, ki so že dolgo pripravljene za obratovanje. Do konca tega tedna bodo vključili prvih 40 peči. Tako se bo v Kidričevem spet začela proizvodnja aluminija, ki je zaradi pomanjkanja električne energije morala mirovati skoraj dva meseca. Nadaljnje peči bodo vključili pozneje, ko bo narasla tudi proizvodnja hidroenergije v dravskih elektrarnah in ko se bo še povečala zmogljivost našega elektrogospodarstva z novo termoelektrarno Soštanj. Zopetno obratovanje elektrolize v Kidričevem je važno za izpolnitev našega družbenega plana, ki določa, da mora tovarna v Kidričevem v letošnjem letu dati 12.800 ton aluminija nasproti 8243 tonam v prejšnjem letu.

Prakso izpopolnjujejo z marksistično izobrazbo

Obisk v Politični šoli pri CK ZK Slovenije

Ljubljana, 3. aprila. — Tečajniki Politične šole pri CK ZK Slovenije, ki ima svoje prostore v Parmovi ulici, so danes dopoldne poslušali predavanje člana CK ZKS dr. Jožeta Potrča o nacionalizmu, ki je ideologija buržoazije, in o internacionalizmu, ideologiji proletariata.

Predavatelj je pritegnil poslušalce k pazljivemu poslušanju z zanimivim načinom obravnavanja snovi, v katerem je teorijo osvetlil tudi s konkretnimi primeri in pojavi iz minule in sedanjih svetovne problematike. Tečajniki so se s pomočjo predavanja dr. Jožeta Potrča nazorno seznanili z osnovnimi marksističnimi stališči glede te problematike.

Po vsakem takem predavanju tečajniki individualno proučujejo gradivo, nato pa razčiščujejo vprašanja, ki niso dovolj jasna, še v medsebojnih razpravah po krožkih. V sedanjem tečaju, ki traja od 6. februarja do konca junija, so 3 tovarišice in 56 tovarišev. Tokrat jih je največ iz kranjskega okraja (12), iz trboveljskega 11, iz mariborskega 9, iz koprškega 7, iz celjskega in ljubljanskega po 6, iz kočevskega in murskosoboškega po 3, iz novomeškega in ptujskega po 1, iz okraja Nova Gorica pa niso poslali nobenega. Tovarišje je v šoli premalo in bi bilo prav, da bi organizacija Zveze komunistov, sindikalne organizacije in organi delavskega upravljanja poslali v to šolo več tovarišic, zlasti iz podjetij in ustanov, kjer so zaposlene večinoma žene. Izmed 59 tečajnikov je 42 delavcev iz proizvodnje. Med tečajniki je največ takih, ki so stari od 20 do 30 let (teh je 43) in ki imajo osnovnošolsko ali nepopolno srednješolsko izobrazbo.

V šoli, v kateri je direktor tov. Dušan Bole, upravnica pa tov. Jelka Topolšek, proučujejo tečajniki politično ekonomijo in znanstveni socializem. Ponk je urejen tako, da osvetljuje teorijo tudi s primeri iz našega družbenega dogajanja in z družbeno-

političnimi problemi po svetu sploh. S takšnim marksističnim izobraževanjem se tečajniki usposablajo za uspešnejše delo v organih delavskega in družbenega upravljanja ter v družbenopolitičnih organizacijah. Ta šola je torej ena izmed pomembnih oblik marksističnega izobraževanja političnega in gospodarskega kadra, ki naj pripomore do zrelejšega in zato uspešnejšega obravnavanja in reševanja problematike.

PRED POSVETOVANJEM V TRGOVINSKI ZBORNICI ZA LRS

Za večjo proizvodnost dela v usnjarsko-čevljarški industriji

Naši usnjari in čevljarji so pravilno razumeli, da mora biti prizadevanje za zvišanje proizvodnosti dela ena izmed njihovih najvažnejših nalog. Zadnja leta se je v usnjarsko-čevljarški industriji proizvodnost dela sicer nekoliko povečala, saj se je proizvodnja po obsegu dvignila od leta 1953 za 38 odstotkov, medtem ko je število zaposlenih naraslo le za 27 odstotkov, vendar so glede dviga proizvodnosti še znatne rezerve, ki se dajo izkoristiti predvsem z boljšo organizacijo dela, ne glede na zastarelost in iztrošenost tehnične opreme naših tovarn, ki jo bomo mogoče le postopno zboljšati z rekonstrukcijo in obnovo obratov.

Da bi se delo na področju dvigovanja proizvodnosti pospešilo, je Društvo usnjarjev, čevljarjev in tanincev LRS skupaj z Zavodom za proučevanje organizacije dela in varstva pri delu LRS po-

zvalo vodilne tehnične in komercialne uslužbence, člane organov delavskega upravljanja in sindikalne funkcionarje podjetij usnjarsko predelovalne industrije na posvetovanje o proizvodnosti dela in o organizaciji dela v tej stroki, ki bo v četrtek ob 9.30 v dvorani Trgovinske zbornice za LRS.

Predstavniki podjetij bodo na tem posvetovanju lahko izmenjali svoje izkušnje pri dviganju storilnosti in proučili možnosti za nadaljnji dvig proizvodnosti dela v tej industriji. Obravnavali bodo tudi vprašanje kvalificiranih kadrov in pravilnega nagrajevanja glede na pogoje in težo dela. Takšna posvetovanja bi kazala organizirati tudi za druge industrijske panoge, zlasti za tiste, ki nimajo sicer dovolj možnosti izmenjavati svoje izkušnje na področju smotne organizacije dela in dvigovanja proizvodnosti dela.

Cena usodne odločitve

Pred letom dni, 1. aprila 1955, je začelo na Cipru delovati tajno gibanje EOKA. To gibanje, ki priznava Makariosu avtoriteto voditelja ciprskega prebivalstva in njegove napore, da bi zagotovil Grkom na tem otoku v prehodnem obdobju pravico do samoodločbe, je etnarhovi zmerni in realistični dejavnosti v pogajanjih priključilo svojo varijanto boja za združitve z Grčijo — obožovan odpor in pritisk na kolonialne oblasti. Pokazalo se je, da je rekla EOKA, da kolonialne oblasti v Makariosovi opredelitvi za metodo pogajanj ne vidijo ničesar, kar bi jim nalagalo dolžnost, da bi svoje stališče do usode Cipra v čemerkoli bistveno spremenile.

Prva faza uporabe orožja, od aprila do poletja 1955, je minila v napadih na vojaška in policijska skladišča, ne pa na človeška življenja. Uporniki so čakali na dokaz dobre volje angleških oblasti. Po mnenju gibanja EOKA pa tega dokaza ni bilo. Lani poleti se je začela druga faza: obračun s ciprskimi Turki in Grki, pripadniki angleških policijskih oblasti. Po mnenju gibanja EOKA pa tega dokaza ni bilo. Lani poleti se je začela druga faza: obračun s ciprskimi Turki in Grki, pripadniki angleških policijskih oblasti. Po mnenju gibanja EOKA pa tega dokaza ni bilo.

Enoletna bilanca je naslednja: ubitih 71 ljudi (40 prebivalcev Cipra, ostali pa angleški vojniki in ljudje v službi kolonialnih oblasti), 418 hudo ali manj nevarno ranjenih. Zaprti so malone vse srednje šole in tudi mnoge osnovnih. Na Cipru žive ljudje pod obsednim stanjem, vojaška sodišča neprestano zasedajo. Eks-

plozije in policijske racije se kar vrste, zapori in taborišča so polni, ljudje imajo ponoči okrog hiš žične ograje, promet je zastal, gospodarstvo nazaduje.

Angleške oblasti, posredno pa tudi Ciper, bo veljalo obsedno stanje letos domala 2,84 milijona funtov ali skoraj 18% celotnega proračuna, ki znaša 16 milijonov funtov. Samo za policijske čete bodo porabili letos po guvernerjevih računih 1,65 milijona funtov (lani so znašali stroški 693.803 funte), za zapore pa 141.359 (lani 93.728). Sestava novega ciprskega proračuna potrjuje tisto, na kar so dobro misleči opazovalci po svetu in tudi v angleški javnosti že večkrat opozarjali.

Onemogočenje pogajanj in izgon nadškofa Makariosa, moža, vnetega za mirno ureditev spora in za realistično iskanje poti k sporazumu, sta dve potezi, ki nista mogli prispevati k izboljšanju mučnega položaja na Cipru in okrog njega. Tisto, česar Makarios ni želel, namreč prelitvanje krvi, se zdaj čedalje bolj širi. Temu sledi čedalje ostrejša represalije, ki pa povzročajo nov odpor.

Zdaj lahko rečemo, da se je znašel ta proces v krogu, ki se zapira. Skoda ima ciprsko prebivalstvo, pa tudi angleške oblasti in splošne politične razmere v tem delu sveta, ker se brez potrebe kvarijo odnosi med Grčijo in Turčijo z vsemi posledicami. Vse kaže, da bi bili morali vendarle ostati pri sodobnejših sredstvih. Ker pa bodo ta sredstva prej ali slej neogibna, bi se morali vrniti k njim, preden zaidijo predaleč po poti, po kateri ne bodo prišli iz sedanjega položaja.

B. Lazič

Rehabilitacija Vavilova

Moskva, 3. apr. (AFP). Bilten sovjetske Akademije znanosti poroča, da so rehabilitirali biologa in agronoma ter bivšega predsednika Akademije kmetijskih ved Nikolaja Ivanoviča Vavilova. Vavilova so pred leti obdolžili »reakcionarnih« nazorov v genetiki ter, da je pristaš Weissmannova, Morgana in Mendela. S svojega položaja je bil odstranjen leta 1948. Tedaj je njegovo mesto zasedel Trofim Lisenko. Sovjetska enciklopedija je l. 1951 beležila, da so bili boji proti »idealističnim odklonom Vavilova« pod vplivom in vodstvom Stalina, ki je bil častni član Akademije kmetijskih ved. Bilten Akademije znanosti ZSSR poroča, da je predizid Akademije sklenil zdaj objaviti izbrana dela Vavilova in da so v ta namen volili posebno komisijo.

Še eno stalinsko podcenjevanje

Leninovih zaslug v razvoju vojaških ved in njegove vojaško-teoretične dediščine

Moskva, 3. apr. (Tanjug). Armadno glasilo »Krasnaja zvezda« je priobčilo članek polkovnika Čašnikova »Važno vprašanje vojnogotovinskih ved«, v katerem list prvič javno kritizira Stalina zaradi podcenjevanja Lenina kot vojaškega voditelja in organizatorja Rdeče armade. Pisec komentira Stalinovo izjavo iz leta 1946, v kateri je poudaril, da se Lenin ni imel za poznavalca vojaških ved, in sicer ne samo pred Oktobrsko revolucijo, temveč tudi po njej, vse do konca osvobodilne vojne. Stalin je ob tej priložnosti rekel: »Lenin je sodil, da je zaj-

prepozno, da bi proučeval vojaške vede.«

»Krasnaja zvezda« sodi, da takšna sodba o Leninu kot vojaškem organizatorju ne ustreza dejstvom in navaja vrsto primerov, iz katerih je videti, da je Lenin tudi po vojaški plati pripravjal Oktobrsko revolucijo. Razen tega, piše častnik, se je Lenin živo zanimal za položaj in operacije na fronti in dajal smernice za njih nadaljnji razvoj. Pisec se sklicuje na spomine Krupskaje, ki poudarja, da je Lenin temeljito proučeval vojaške vede in jih vsestransko obravnaval.

Častnik dalje poudarja, da pripada Leninu zasluga za razvoj marksističnega nauka o vojski, za obdelavo teorije in taktike Komunistične partije o vprašanjih vojne in miru ter revolucije in za ustvarjalno uporabo marksizma na področju vojaških ved. Ko se je ravnala po dognanjih vojaških ved, prvi Čašnikov, in jih uveljavljala v skladu s pogoji sodobne vojne, je naša vojska vedno posvečala in še zdaj posveča pozornost genialnim Leninovim delom, proučuje njegovo umetnost vodenja vojne in njegove metode v obravnavanju največjih operativnih in strateških nalog.

Napačna Stalinoва presoja Lenina kot vojaškega voditelja, je rečeno dalje v članku, je ena izmed posledic kulta osebnosti in je preprečevala proučevanje bogate leninske dediščine s tega področja.

Zato, poudarja častnik, »bi bilo treba revidirati nekatere Stalinove teze, posebno še napačne sodbe o vlogi Lenina v razvoju vojaških ved in o njegovi vojaško-teoretični dediščini.«

D. B.

MOSKOVSKI »KOMUNIST« O POSLEDICAH KULTA OSEBNOSTI

Utrditev partijskih norm

bo pripomogla k nadaljnji okrepitvi partijskih vrst in k obnovi demokratičnosti v njihovem delu

Moskva, 3. apr. (Tanjug). Teoretično glasilo KP SZ »Komunist« objavlja članek, v katerem pravi, da je »ponovno uveljavljanje norm partijskega življenja in partijskega vodstva, kakor jih je določil Lenin, a ki so bila čisto kršena, velikanskega pomena za nadaljnjo krepitve partijskih vrst.«

»Te kršitve,« pravi »Komunist«, »so neposredno vezane s kultom osebnosti, ki je tu markizmulenizmu in ki se je razširil v praksi in teoriji, konkretno s kultom Stalinove osebnosti. Ta kult

je mnogo škodil tudi partijskemu delu. Stalinovo ignoriranje pravil partijskega življenja in kolektivnega vodstva je privedlo do neupoštevavanja notranje partijske demokratičnosti, do zmanjšanja dejavnosti komunistov, njihove poboje in načelne kritike in samokritike. Takšna praksa ovira normalen razvoj notranjega partijskega življenja.«

V članku je poudarjena vloga kolektivnega vodstva, navedene pa so tudi Leninove besede, da lahko CK pravilno vodi Partijo edinole kot kolektivni organ. Revija pripominja, da načelo kolektivnosti dolgo ni bilo spoštovano, kar je bilo prav tako povezano s kultom osebnosti. Ta kult nima nič skupnega s pravilnim razvojem vloge osebnosti in spreminjanja političnega voditelja v nadčloveka, ki naj bi baje vse znal, vse videl, za vse mislil in lahko vse dosegel. Takšni nazori hromijo vlogo ljudstva in Partije in privedli so do nepravilne presoje stvarnih zaslug političnih vodite-

jev in njihove vloge v velikih zgodovinskih spremembah, ki so jih povzročile množice delovnih ljudi pod vodstvom Komunistične partije.

Na koncu je v članku poudarjeno, da so v partijskem delu nedopustne metode administrativnega reševanja stvari, ki so bile prej razširjene in ki so privedle do nepravilnega odnosa, tako da so »voditelji pozabljali, da so voljeni« in da so pod nadzorstvom partijskih organizacij.

Egiptski stiki z Vzhodom

London, 3. apr. (AFP). — V razgovoru, ki ga je imel s posebnim dopisnikom »Daily Telegraph«, je ministrski predsednik Naser izjavil, da sloni njegova politika na dveh bistvenih temeljih: 1. agresije s strani Sovjetske zveze ne bo in 2. Egipt se boji britanskega imperializma. Gamal Abdel Naser je dalje menil, da britanska vlada hujša Sudance, naj se postavijo po robu egiptiskim zahtevam v zvezi z razdelitvijo voda reke Nil.

Naser je rekel, da se odnosi Egipta z vzhodoevropskimi deželami omejujejo izključno na trgovino. Omenjene dežele pri tem ne postavlajo nikakršnih pogojev. To velja tudi za nakup orožja na Češkoslovaškem. Naser je omenil, da potekajo pogajanja z Zahodom v zvezi s finansiranjem graditve Asuanskega jezusa normalno. Toda za vsak primer tudi ni zavrnil ponudbe, ki jo je v tej zvezi stavila Egiptu Sovjetska zveza.

Afganistanski protest v Washingtonu

Washington, 3. apr. (AFP). — Afganistanska vlada je poslala ameriškemu zunanjemu ministru protest proti komunikaciji, ki so jo objavili 9. marca v Karadžiju po konferenci Sveta zunanjih ministrov SEATO. V komunikaciji je bilo rečeno, da dežele SEATO pripravljajo, da se suverenost Pakistana razteza do Durancev črte.

Duranceva črta, ki loči Pakistan od Afganistana, teče prek ozemlja, na katerem živi plemena Pahtana. Del tega plemena je tako pod pakistansko, drugi pa pod afganistansko oblastjo.

Dobro sosedstvo

med SZ in Švedsko poudarjeno v uradnem poročilu o razgovorih švedskega ministrskega predsednika Erlanderja v Moskvi

Moskva, 3. apr. (Tanjug). Ob koncu sovjetsko-švedskih razgovorov v Moskvi je bilo danes popoldne objavljeno skupno uradno poročilo. Pred tem je predsednik švedske vlade v razgovoru z novinarji izjavil, da je v poročilu poudarjeno, da vladajo med obema deželama odnosi dobrega sosedstva. Zrcalilo se med drugim v obojestranski želji po razvoju trgovinskih stikov, v sporazumu o sodelovanju ob nezgodah na Baltiku in v nedavnem sporazumu o letalskem prometu med obema deželama.

Velik del poročila, je dejal Erlander, je posvečen kulturnim

stikom. Namen Švedske je ohraniti mir in dosledno nevtralnost v primeru vojne. Na sovjetski strani so izpričali popolno razumevanje za to stališče. V poročilu je razen tega govora tudi o skupnih interesih pri ohranitvi mira, o ublažitvi napetosti na svetu in o razorožitvi v okviru OZN.

Na vprašanje, ali so bili Sovjeti predlagali sodelovanje med švedskimi socialnimi demokrati in KP SZ, je Erlander dejal, da takšnih predlogov ni bilo.

Predsednik sovjetske vlade je nocoj privedel v Kremlju švedskemu ministrskemu predsedniku

— Z VSEH STRANI SVETA —

MADZARSKA

TRGOVINSKI SPORAZUM Z NIZOZEMSKO

Budimpešta, 3. apr. (MTI). Madzarska in Nizozemska sta sklenili enoletni trgovinski sporazum, po katerem naj bi se trgovinska menjava blaga med obema deželama povečala za 15% v primeru z dosedanjim. Sporazum je bil podpisan v Haagu.

SUDAN

PRIPRAVE NA BOJKOT IZRAELA

Kartum, 3. apr. (AFP). Predsednik sudanske vlade Ismail El Azhari je izjavil, da pripravlja vlada gospodarski bojkot Izraela in da bodo v ta namen ustanovili poseben urad. Sudan je kot član Arabske lige, je dejal, z mednarodnega vidika v vojnem stanju z Izraelom in pristavi: »Sleherni morebitni napad Izraela na katerokoli arabsko deželo bomo imeli za napad na Sudan.«

FRANCIJA

DEMONSTRACIJE ALŽIRCEV

Pariz, 3. apr. (Tanjug). V več francoskih mestih je prišlo do spopadov med policijo in Alžirci, ki so skusili demonstrirati proti vladni politiki. Spopadi so bili zlasti hudi v Metzju, Tionvillu in drugih krajih. Pri tem je bilo ranjenih več ljudi. Policia je prejela precejšnje število demonstracij.

ZDA

SINDIKALNI PRVAK REUTHER NA POTI V INDIJO

New York, 3. apr. (Reuter). Podpredsednik ameriških združenih sindikalnih organizacij AFL — CIO Walter Reuther je odpoval v Indijo na obisk. Povabilo so ga indijski sindikati in bo prebil v Indiji 14 dni.

ZAPLEMBE IMETJA KP ZDA

New York, 3. apr. (Reuter). Policia je zaplenila premoženje krajevne organizacije KP ZDA v Newarku. Hkrati so

FRANCIJA

REKORD RAKETNEGA VODENEGA IZSTRELKA

Washington, 3. apr. (AFP). Vodeni izstrelki ameriške znanke »Snrake« je preletel rekordnih 3600 km. Izstrelki »Snrake«, ki je dolg 9,60 m in ima v premeru 1,35 m in sodi v vrsto ameriških strateških orožij, preizkušajo ameriški letalske sile že nekaj časa. Raketo »Snrake« so zdaj izstrelili s nekem polotoku na Floridi, padla pa je v morje nekje na Srednjem Atlantiku.

KITAJSKA

PROFESOR POWELL TERJA

Peking, 3. apr. (Agencija Nova Kitajska). Profesor britanske univerze in Nobelov nagradjenec Powell, ki se mudi v Pekingu, je zahteval v imenu Izvršnega sveta Svetovne federacije znanstvenih delavcev nemudoma splošno prepoved uporabljanja atomskega orožja. Obsojil je tudi preizkušanje atomskega orožja in pozval razorožitveno komisijo OZN, naj se o tem konkretno sporazume.

ARGENTINA

ARETACIJE PERONISTOV

Buenos Aires, 3. apr. (AFP). V Mendocizu so prišli 75 ljudi, med njimi 28 oficirjev in podoficirjev. Aretirali so jih zaradi peronistične »subverzivne dejavnosti«.

JAPONSKA

POSNETEK TRAHOMSKEGA VIRUSA

Tokio, 3. apr. (AFP). Dve japonskimi znanstvenikoma se je posrečilo posneti virus trahoma z elektronskim mikroskopom, ki lahko poveča do 250 tisočkrat. Virus trahoma ima samo 250 mikronov.

TURCIJA

ODŠKODNINA SPRİČO NESREČE PODMORNICE

Carigrad, 3. apr. (Reuter). Družine turških mornarjev, ki so pred tremi leti utonili ob nesreči podmornice »Dumlupinar«, ki je Dardanelca zadel v neko švedsko ladjo, so zahtevale 2 milijona turških lir odškodnine. Ta denar je izgubilo življenje štiri turških mornarjev.

POTREBE IN UGODNOSTI, KI RAZKRAJAJO TUDI ANGLEŠKO KONSERVATIVNOST

LONDON SE SELI

(Nadaljevanje in konec)

Anglež je konservativen. Preselitelje ljudi iz sredine mesta pa je bila videti malone nasilna. Proti novim mestom je bilo silisti mnogo kritik. Mar so Angleži poskusni prašički? Kaj se pravi preseljevatilji ljudi? Družba, ki gradi nova mesta, pa je odgovarjala zmeraj enako: Pridite pogledat, pa se boste prepričali, da bodo imeli prebivalci novih mest vse, kar je potrebno za udobno in prijetno življenje. Imeli bodo lepa stanovanja, igrišča, kinematografe, gledališča itd. Nova mesta tudi ne bodo poznala tovarniškega dima, ker je industrija zunaj, v predmestjih. Nova mesta bodo zgrajena tako, da bodo lahko ljudje prišli od doma do šole, tovarne, trgovine ali kinematografa v nekaj minutah. Mnogi Londončani pa hodijo po več ur daleč v pisarne ali tovarne.

Londončane, ki naj bi se preselili, vabijo v prvo novo mesto, da se prepričajo, kako udobno bo živeti v njem, kako dobro bo v vsakem pogledu poskrbljeno za prebivalce. Hiše si bodo lahko izbrali po svojem okusu, eno — ali večdružinske. Ko smo si ogledali novo mesto, so se nam zdele hiše v njem zelo podobne drugi. Toda Angleži so nam pokazali nekatere razlike, ki se jim zde bistvene. Da bi zagotovili čim večjo raznolikost tipov hiš, bo izdelala za vsak mestni okraj načrte posebna skupina arhitektov. Razen enonadstropnih so zgradili tudi že nekaj devetnadstropnih hiš, namenjenih samcem.

Propaganda proti novim mestom ni mogla zavreti graditve prvega. Izhod so našli kot rečeno v preselitvi industrije. Ko so se začela seliti industrijska podjetja, so prišli za njimi v novo mesto tudi ljudje. Harlow New Town ima že 80 tvarn. Ne gre za velika podjetja, pač pa so zelo različna in vsa brez izjeme dobro obratujejo. Sicer pa tudi država pri tem posreduje, ker skrbi za enakomerno porazdelitev industrije na vsa država.

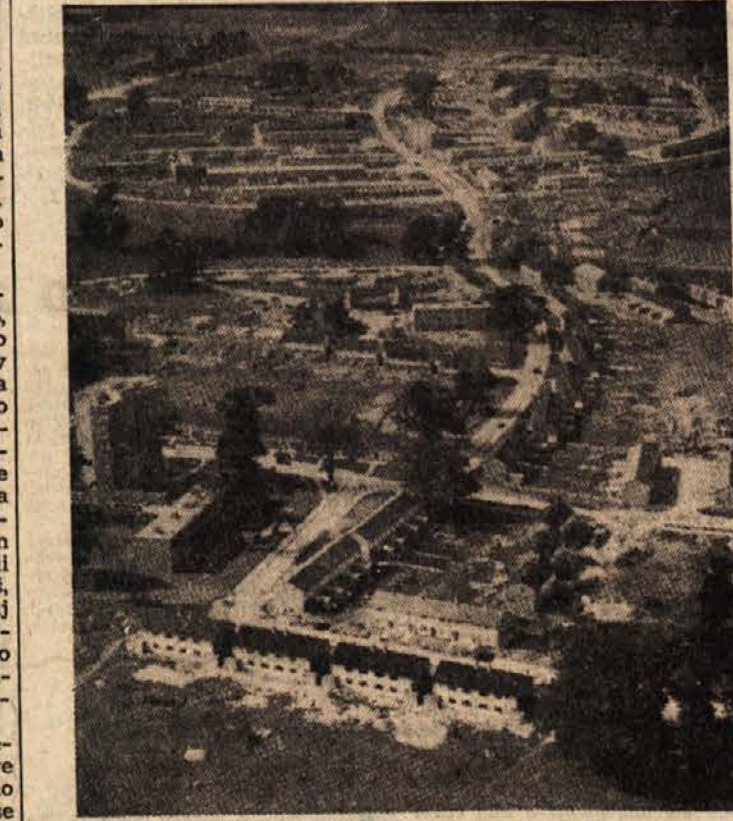
Zakaj se pravzaprav industrija seli v novo mesto? Čemu naj bi lastnik tovarne ali kapitalist, ki hoče investirati denar v industrijo, zgradil tovarno prav v novem mestu? Predvsem zato, ker mora to storiti. Na videz prihajajo tovarnarji v novo mesto prostovoljno, v resnici pa so, nekako primorani. Če hočejo namreč svoje tovarne razviti v Londonu, jim kratko malo obišne oblasti tega ne dovolijo. Se manj bi dobili dovoljenje za zgraditev novih tovarn. London, Manchester ali Glasgow so preobremenjena mesta. V njih je industrije že tako preveč, stanovanjsko življenje je skoraj neresljivo, življenjski pogoji zelo neugodni, saj ljudje nimajo niti dovolj čistega zraka. Pot iz mesta v prvo mesto naravno je predolga.

Hočeš nočeš se mora torej

lastnik tovarne usmeriti na nova mesta ali pa na mesta, kjer še ni industrije. V novih mestih ima za razvoj vse pogoje. Zemljišče lahko kupi na 99 let in zgradi na njem tovarniška poslopja. Stroje pa lahko tudi postavi kar v zgrajena tipizirana tovarniška poslopja. Ki jih je zgradila družba za izgradnjo novih mest, in plačuje najemnino. To pomeni, da mu je večkrat celo lažje začeti delo, kakor če

kjer ni seveda rečeno, da bi moral dati njihov poskus v tem oziru pobudo vsemu svetu, kakor je rečeno v neki brošuri o izgradnji novih mest. Pač pa bi lahko tudi druga velika mesta povzela iz njega zanimive in praktične sklepe. Ne glede na to pa je izgrajenih novih mest v Veliki Britaniji značilna za nekatero težnjo in metode v sodobnem angleškem življenju.

D. B.

Novo mesto: Harlow New Town

bi zgradil tovarno v Londonu. Če ima le dovolj denarja, da kupi stroje, lahko začne njegova tovarna kmalu obratovati. Na zgraditev lastnih tovarniških poslopij bi lahko mislil pozneje. Tako ima država od tega korist, ker razbremeni London in uspešno razvija nova mesta. Koristi pa ima tudi kapitalist, kar je spričo angleškega družbenega in gospodarskega sistema tudi zelo važno.

Tu gre pravzaprav za enega značilnih kompromisnih izhodov, za kompromisno ureditev tistih vprašanj, ki jih spravlja stvarnost na dnevni red. Poskus pa je tudi sam po sebi zanimiv. Angleži radi opozarjajo nanj. Ni

TRI KRIZE V VZHODNI AFRIKI

Kenija je ena najlepših kolonij angleškega imperija. V Londonu sta izšli pred nekaj leti dve knjigi o tej deželi in njenih prebivalcih. Prvo je napisal eden redkih evropskih poznavalcev plemena Kikaju L. S. B. Liki. Kot misljonarjev otrok se je rodil v Keniji in postal član enega izmed rodov Kikaju, iz katerega je zraslo precej voditeljev gibanja Mau-Mau. Drugo knjigo pa je napisal vodja plemena v loju za politične in gospodarske pravice in za osvoboditev izpod kolonialne oblasti Jomo Kenyate, ena najzanimivejših in najbolj znanih postav v afriškem političnem življenju, zdaj kaznjavec v angleških kolonialnih zapori.

Oba zelo dobro poznata plemena, o katerem pišeta. Toda prvi je Anglež, ki išče način, da bi pojasnil upor plemena z njegovim razvojem in stikom z zahodno civilizacijo, drugi je domaćin, njegova narodna in politična zavest, hkrati pa tudi svet naprednega človeka, ki se upira njegovemu in narodom Afrike vsiljeni usodi, borec, ki je povetil svoje življenje spremembi te usode.

Legenda pripoveduje, da je živel v davnih časih človek z imenom Kikaju. Nekoga dne ga je poklical Mojaj ali Njaj (stični, ki deli svet) in ga odvedel na goro Kere-Niaga (Gora Kenija), ki jo je bil ustvaril sam. Odondoli mu je pokazal krasno deželo in mu je podaril

Obljubil mu je, da mu bo v stiski zmeraj pomagal. Da pa ne bi bil sam, mu je dal ženo, s katero je imel 9 hčera, sina pa nobenega. Na Mojajev nasvet je Kikaju pri svetem figovem drevesu ubil jagnje in kozlička ter zalil drevo z njuno krvjo in lojem. Ko se je pozneje z družino vrnil k drevesu, je našel pri njem 9 krasnih fantov, ki so se poročili z njegovimi hčerami. Tako se je razvil 9 rodov plemena Kikaju, ki je živele takrat v matriarhatu.

Moški pa niso bili zmeraj zadovoljni z vladanjem žen, ki so se udale polian-drji, mučile svoje možje in jih celo ubijale, če niso bili zadovoljni z njimi. Zato so se uprli in strmoglavili matriarhat. Takoj so odpravili poliandrinjo in jo zamenjali z poligamijo. Prvotni imen rodov pa niso mogli spreminiti, ker so se žene temu odločno uprle. Tako so rešile svoj ugled.

Obnova celica plemenskega življenja Kikaju je bila družina, ki pa se je zelo hitro razmnoževala, ker je imel vsak mož po več žena. Tako se je družina sčasoma razširila v rod. Pripadniki vseh rodov plemena so tvorili organizacijo, ki je povezovala rodove v plemensko celoto. Osebnih in družinskih stikov snotraj družine, med družinami in pripadniki rodov so bili urejeni s strogi pravili, obveznimi za vse člane. Značilnost teh stikov je bil poudarek na vlijud-

nem vedenju. Poglavar družine je bil nedotakljiva avtoriteta, čuvar družinske imovine, starišina in verski poglavar. Mater so v družini zelo spoštovali. Bila je povsem neodvisna od morebitnih drugih možev žen. Ti stiki, kolikor so se še ohranili v plemenu, že močno izginjajo.

Najvažnejši činitelj družbenega, političnega in gospodarskega življenja plemena Kikaju je zemlja, ki jo imenujejo »mater« plemena, saj hrani kakor prava mati ne le vsakega člana vse življenje, marveč tudi duhove mrtvih: Spoštovanje zemlje je tako veliko, da je prisrega na zemljo najsvetejša prisega plemena. Oblike zemljiške posesti so različne. Najbolj bistveno pri tem pa je, da nikoli niso imeli plemenske lastnine skupne zemlje, marveč da ima vsak Kikaju svojo zemljo kot oseba ali družinsko lastnino. Keniate trdi, da so si Angleži izmislili nekakšno splošno plemensko kolektivno zemljiško posest, da bi lahko plemensko zemljo razglasili za kronsko in preganili z nje prave lastnike. Le nekatera področja so bila skupna lastnina, predvsem pašniki in kraji za sestanke. Vsa lastnika je lahko imel svoje pašnike na svoji zemlji kakor tudi dele gozda za preskrbo z lesom. Skupni pašniki in pašovi gozdov celih rodov so prvi vzbudili pohlep belih priseljencev. (Dalje prihodnji)

ZRNA IZ NAŠEGA KMETIJSTVA

KAKO NAPREDUJE socialistični sektor kmetijstva

Lani 873 državnih kmetijskih posestev in 924 kmetijskih delovnih zadrug

Po obsegu obdelovalne zemlje in po celotni proizvodnji socialistični sektor v kmetijstvu še ne more tekmovali z združnim ali privatnim sektorjem. Po donosih in kvaliteti pridelkov pa socialistični sektor prednjači. V za-

četku lanskega leta je bilo v državi 873 kmetijskih posestev in 924 kmetijskih delovnih zadrug, ki skupno posedujejo 14.600.000 ha zemlje; od tega 7.419.000 ha orne. Na tej površini so lani dosegli take hekt. donose:

29.800 dinarjev, v kmetijskih obdelovalnih zadrugah pa 26.400 dinarjev.

Prednosti socialističnega sektorja kmetijstva pred privatnim so torej že dokaj vidne, socialistični sektor prednjači v večjih hektarskih donosih, kvaliteti pridelkov, večji produktivnosti v živinoreji, kakor tudi v posejanih na tržiščih in v večjimi dajatvami družbi, saj so kmetijska posestva n. pr. samo l. 1954 plačala davka na osnovna sredstva okrog 480 milijonov dinarjev. Produktivnost pa ima še velike rezerve in možnosti učinkovite preusmeritve proizvodnje na večjo specializacijo osnovnih proizvodov. Produktivnost je moč povečati z boljšo delovno organizacijo, večjo uporabo mehanizacije na račun znižanja števila delavcev, z večjo uporabo agrotehničnih metod itd.

Vežanje vinske trte je zaupno in težavno delo. To je eno prvih pomladanskih del v naših vinogradih

Koristne zanimivosti

KAJ JE HETEROZNA KORUZA?

Heterozna koruza je koruza iz semen križanih razlin. S križanjem (heterozo) se povečajo pridelki za 30 odstotkov. S setvijo hibridnega semena koruze bi lahko v naši državi zvišali današnji pridelke približno za polovico, če bi hkrati pravilno in obilno gnojili. Koruza se razmnožuje v samoplojnih vrstah s tem, da pade cvetni prah z metlice na ženski cvet, tj. na lase storža iste rastline. Ako koruza porozi moške cvete, t. j. metlico, bo sosedna koruza, ki ima metlico, oplodila tudi koruzna brez metlice, t. j. koruza, ki je križana seme, oplodeno z moškimi prahom drage koruze, ima povečano rodnost. Ako želimo dobiti heterozno seme koruze, moramo križati dve popolnoma različni sorti. V razširjanju heterozne koruze so pri nas dosegli že precejšnji uspehi.

O HITREM KOMPOSTIRANJU

Z naših njiv, vinogradov, sadovnjakov in travnikov odnašamo letno velike količine organskih snovi, ki bi jih morali v enaki meri vrniti v obliki hlevskega gnoja in komposta. Kompostiranje odpadkov po kmetijskem postopku je predvsem važno za posebnike hiš in vil, ki imajo vrtove in morajo drug plačevati gnoj. Dober kompost pa lahko napravijo s pomočjo neoljenega apnenega dušika. Postopek je naslednji: Organske odpadke (plevel, slama, praprot in druga, kar lahko dobimo v gozdu, kuhinjski odpadki itd.) kompostiramo na navaden način ter primestno neoljeni apneni dušik vsakemu sloju odpadkov, kot jih nalagamo na kompostni kup. Na kubični meter organskih odpadkov potrosimo 5 kg neoljenega dušika. Sloj odpadkov dobro polijemo vodo in odpadke dobro steptamo. Kompostni kup je lahko do dva metra visok. Potem kup še enkrat zalijemo z vodo (na kubični liter moramo zlijati okrog 150 litrov vode), ga steptamo in pokrijemo s plastjo zemlje, s čimer se prepreči izguba vlage s deževanjem, da se ne osuši. Po 10 do 14 dneh moramo kup spet politi z vodo in potem ponovno, če opazimo, da se osušil. Humusni gnoj, nastavljen s pomočjo neoljenega dušika, je hkrati tudi razkužen — v njem je zatrti zalega ogrevec in drugih škodljivcev.

VELIČINA EVKALIPTUSOV

Evkaliptus je drevo, ki zelo hitro raste in doseže zavidljivo višino. Najvišji evkaliptus je zraste 156 metrov visoko, njegov obseg pa je znašal 30 metrov. Po svetu je razširjen vrst evkaliptusov. Najbolj so ta drevesa razširjena v Tasmaciji, Avstraliji, Polineziji, Severni Afriki, Severni Ameriki, na Gvineji, na Celebenu in v Keniji. V novejši dobi pa se je evkaliptus razširil tudi v drugih predelih sveta. Organizacija FAO ima v svojem delovnem programu tudi širjenje evkaliptusa, ker hitro raste in daje izvrsten les. Pri tem sodeluje tudi naša država. Pri nas so vzgojili evkaliptuse v Učinjah, Barah, Budvi, Hercegovnem, Dubrovniku, Trstenu, Metkoviću, na Reki in v Opčinju. V Hercegovnem je priznansko področje za evkaliptus.

	Kmetijska posestva	Delovne zadruge	Privatni kmetje	Skupno
pšenice	9,4	9,6	6,8	7,5
koruze	18,5	17,8	11,9	12,2
sladkorne pese	149,1	168	158,1	159
sončnice	9,8	11,9	9,9	10

Medtem ko kmetijska posestva posedujejo le 4,4% vse orne zemlje v državi, delovne zadruge pa 3,2%, so v skupni proizvodnji pšenice udeležena posestva s 3,4%, delovne zadruge pa s 4,7%, v proizvodnji koruze pa skupaj s 3,7%. V državnem merilu pomeni mnogo več njihova proizvodnja industrijskih rastlin: kmetijska posestva pridelajo 20% vse konoplje, delovne zadruge 13,5%, sladkorne pese pridelajo posestva 7,6%, zadruge 10,3%; sončnice pridelajo posestva 7,8%, zadruge 15,5%. Važna razlika med kmetijskimi posestvi in delovnimi zadrugami je v tem, da so pridelki na posestvih skoraj v celoti tržni viški, medtem ko po-

rabijo delovne zadruge skoraj dve tretjini pridelkov za svoje člane.

Nadaljnje povečanje hektarskih donosov predvidevamo s pomočjo uporabe mehanizacije, agrokulturnih metod in kvalitetnih semen. Na kmetijskih posestvih in obdelovalnih zadrugah je mehanizacija, ob primerjavi s stanjem v splošnih kmetijskih zadrugah, še kar zadovoljiva. Na posestvih povprečno z enim traktorjem oskrbujejo 115 ha obdelovalne zemlje, v obdelovalnih zadrugah pa 94 ha. Kako napreduje obdelovanje zemlje, je lepo razvidno iz podatkov, koliko umetnih gnojil porabijo na enem hektaru:

	Kmetijska posestva	Delovne zadruge	Privatni kmetje
obdelovalne površine	62,4 kg	48,6	17,4
orne zemlje	93,8 kg	55,3	35

Čeprav je uporaba umetnih gnojil na kmetijskih posestvih in obdelovalnih zadrugah zelo velika, je še vedno mnogo manjša kot v kmetijsko naprednih drža-

	Kmetijska posestva	Delovne zadruge	Privatni kmetje
obdelovalne površine	62,4 kg	48,6	17,4
orne zemlje	93,8 kg	55,3	35

	Zemlja	Konji	Govedo	Prašiči	Ovce
kmetijska posestva	574	27.261	66.832	355.604	328.250
obdelovalne zadruge	282	25.605	36.045	142.296	193.555
Privatni kmetje	—	1.186.000	5.170.000	4.233.000	11.413.000

V celoti je živinski fond na kmetijskih posestvih in obdelovalnih zadrugah nižek, saj posedujejo 4,5% vse obdelovalne zemlje, medtem ko znaša v fondu vse govede njihova udeležba 1,3%. Res pa je produktivnost živine na

vah. Primerjanje, koliko živine rede na določeni površini zemlje, pa je med drugim tudi pokazatelj stopnje intenzivnosti živinoreje. Razvidno iz tabele:

	Na kmetijskih posestvih	delovnih zadrugah	privatni kmetje
Povprečna teža zaklane živine	212,1	185,7	165
mlečnost ene krave volna od ene ovce	1.818	1.274	590
nesnost kokoši	1,6	2,1	1,35
	86	73	52

Pomanjkljivost, ki na kmetijskih posestvih in obdelovalnih zadrugah slabo vpliva na končni finančni uspeh, je nepopolna delovna organizacija in nepravilna struktura poljedelske proizvodnje. N. pr.: kljub precejšnji mehanizaciji je zaposlenih preveč delavcev, kar dokazuje, da vsi stroji niso polno izkoriščeni. Na enega stalnega delavca pride okrog 7,7 ha obdelovalnih po-

kmetijskih posestvih in obdelovalnih zadrugah znatno večja in boljša kot v splošno kmetijskih zadrugah in pri privatnih kmetovalcih. Tudi to je razvidno iz tabele:

Dober kmetovalec ve...

...da krompir degenerira v toplih krajih, t. j. tam, kjer znaša temperatura v času rasti nad 18,5°. Zato je najbolje, če nabavimo semenski krompir v višjih legah, kjer nižja temperatura v času rasti zadržuje razvoj virusov.

...da uporabljajo superfosfat na zemlji, ki ni kisla, in za rastline, ki sprejemajo fosforno kislino samo v lahko toplivo obliki. To so: ječmen, pšenica, pesa, zelje, korenje, lan, večina vrtnih rastlin in hmelj.

...da uporabljamo Tomaževco žlindro samo za tiste rastline, ki bolj energično osvajajo fosforno kislino. To so: trave, detelje in lucerna.

...da ozimna in jara žita gnojimo na lahki zemlji z nitrofoskatom, na težki zemlji pa — če smo predpoveš gnojili s hlevskim gnojem, s superfosfatom, če pa ne, potem gnojimo z nitrofoskatom.

...da najlažje uničimo mah na travnikih z neoljenim apnenim dušikom, ki učinkuje istočasno kot izborna dušično gnojilo. Na 1 hektar damo 100 kg neoljenega apnenega dušika. S tem pospešujemo rast dobrih trav in zatiramo plevel.

...da iz zemlje ne smemo samo jemati, ampak ji tudi vračati, če hočemo ohraniti njeno plodnost. Vračamo ji v obliki gnoja. Umetna gnojila so tudi pri sedanjih cenah rentabilna, če jih pravilno uporabljamo.

DRŽAVNA KMETIJSKA POSESTVA V MARIBORSKEM OKRAJU

Nekatera bolje, druga slabše

na splošno pa so njihovi donosi večji od donosov zasebnih gospodarstev

V mariborskem okraju zajema socialistični sektor kmetijstva 28 odstotkov vseh kmetijskih zemljišč. Največji delež ima v gozdo- in sicer 39 odstotkov, vinogradov 20 odstotkov, sadovnjakov 20 odstotkov, manj pa travnikov, njiv in pašnikov. Socialistični sektor kmetijstva v mariborskem okraju je mnogo močnejši od povprečja v vsej državi, kjer zajema samo 18,5 odstotka vseh zemljišč, v Sloveniji pa 13 odstotkov. Delež v sadovnjakih in vinogradih je trikrat tako velik kot v vsej državi, mnogo manjši pa je delež pašnikov in njiv. To je pomembno za naraščanje proizvodnje v okraju, ker kmetijska gospodarstva dajejo sorazmerno mnogo več tržnih viškov kot zasebni kmetovalci.

Za primer lahko navedemo sadovnjake. Sadovnjaki kmetijskih gospodarstev merijo samo eno petino vseh sadovnjakov v okraju, priderek sadja pa je presejal eno tretjino in od tega je prišlo na trg 70 vagonov; zasebni kmetovalci, ki posedujejo štiri petine sadovnjakov, pa so prodali samo 950 vagonov sadja.

Po zaslugi kmetijskih gospodarstev kmetijska proizvodnja v mariborskem okraju vztrajno narašča. Priderek v sadovnjakih in vinogradih se je v zadnjih dveh letih povečal za več kot trikrat, kar je bila predvsem posledica velike obnove na kmetijskih gospodarstvih, delno pa tudi ugodnih vremenskih razmer. Živinoreja se razvija bolj enakomerno, lani se je povečala za 10 odstotkov, prejšnje leto pa za 5 odstotkov. Se manjši je bil uspeh v poljedelstvu in travništvu, kjer je lanska proizvodnja bila na enaki višini kot leta 1953, prejšnje leto pa sicer za 6 odstotkov večja. Ne dvomno je to posledica tega, ker

imajo kmetijska gospodarstva zelo majhen delež v njivah.

Nekatera kmetijska gospodarstva so dosegla lep hektarski donos tudi v poljedelstvu: pri pšenici 24,9 metrskega stota, pri koruzi 25, pri krompirju 182 in pri ovsu 27 metrskih stotov. Med kmetijskimi gospodarstvi, ki jih je v okraju 35, pa je še velika razlika. Po njihovom doslednjem razvoju bi jih lahko razdelili na tri skupine: dobro urejena gospodarstva, ki so bila ustanovljena leta 1945 in so dosegla najvišje hektarske donose; nekoliko slabša, ki so nastala iz splošnega ljudskega premoženja po reorganizaciji kmetijskih delovnih zadrug in na katerih hektarski donosi nekoliko zaostajajo, ter tista, ki so nastala iz površin, dobljenih po zakonu o zemljiškem maksimumu in odpravi vinčarskih odnosov. Zadržana še zelo zaostajajo, saj imajo hektarski donos skoraj za polovico manjši kot najboljša in je približno enak, kot ga imajo zasebni kmetovalci. Čeprav slabša kmetijska gospodarstva zmanjšujejo povprečne uspehe vseh kmetijskih gospodarstev, so lani namolzi povprečno 400 litrov mleka na vsako kravo več kot zasebni živinorejci.

P. J.

Pomladanska setev je zapoznala

Letošnja pomladanska setev je zaradi neugodnih vremenskih razmer precej zapoznala. To se pozna zlasti na našem največjem setvenem področju — v Vojvodini, kjer se se setvena dela začela šele v severni Bački, medtem ko bodo v drugih krajih — če bo lepo vreme — začeli sejati šele te dni. Razen mraza so zavrele setev tudi velike količine podzemne vode, ki so po nepopolnih podatkih poplavlile 350.000 oralov zemlje. V novosadskem okraju je 20% ornih površin pod vodo. Poplavljeni so tudi mnoge površine, ki so bile posejane jeseni, zato jih bo treba ponovno preorati in posejati. Ker so bile vremenske razmere tudi jeseni neugodne, je ostalo mnogo površin nezasejanih. Zato bodo morali v letošnji pomladanski setvi obdelati v Vojvodini okrog 1,2 milijona hektarov.

Stanje ozimnih posevkov ni ludo v kako ugodno, ker jih je huda zima precej oslabil. Kmetijski strokovnjaki so mnenja, da bo treba posevke izboljšati z umetnimi gnojili.

Pomujski sadjarji so zborovali

Pred kratkim je bil v M. Soboti zbor sadjarjev Pomurja. V novi kinodvorani se je zbralo toliko število sadjarjev, da je udeležba zborovalcev prikosila vsa pričakovanja prireditelja — Okrajne zadrugne zveze. Nastelil so okrog 250 sadjarjev. Zbora sta med drugimi gosti prisostvovala tudi sekretar OO SZDL tov. Jože Gričar in predsednik Sveta za gospodarstvo OLO tov. Rado Pušenjak. Na dnevnem redu je bil med drugim literat o stanju in perspektivi razvoja sadjarstva v Pomurju (poročevalce predsednik sadjarstvo-vinogradniškega odbora pri OZZ tov. Francček Stanjko), program za sadjarstvo v letu 1956 in razdelitev priznanj najboljšim sadjarjem.

Na zboru so se zavzemali za dokončno razjonožanje vinogradskih in sadjarskih okolišev, kar bo letos osnovna naloga strokovnjakov v zvezi s sestavo regionalnega načrta za Pomurje. Načrtno pa naj začnejo delovati tudi sadjarski odseki pri KZ. Solidno sestavljeni delovni programi jim bodo vodilo, te programe pa je potrebno tudi usresničiti. Pri tem bodo sadjarski odseki delovali pomoči zadrugnih organizacij.

To večji je več tečajev za sadjarske pomočnike obiskovalo čez 40 ljudi, vendar sedaj je redki delujejo v sadjarskih odsekih. Letos nameravajo prireditelji podobne tečaje, zato bodo zanje pridobili le take ljudi, ki bodo potem angleške pasme goveda Herfort. Ta dva plemenjaka bodo uporabljali samo za razplod pri tistih krahvalskih metalkah, ki so slabe moznice, in bodo potomce vzrejali samo za meso. Ta dva plemenjaka pasme Herfort, ki smo ju imeli priliko videti, sta zares lepa.

V Jesenovu smo videli tudi ogromno pitališče posestva Belje, v katerem imajo 3000 pitalcev in 50 plemenskih svinj. Tu so nam povedali, da za prirejo 1 kg porabilo 5 do 7 kg koruze. Plemenskim svinjam dajejo naslednji obrok: 2,50 kg koruznega šrota, 1,50 kg pšeninih strobov, 0,30 kg fižola, 1 kg ovsa ter lucerne. Pri tem pitališču imajo zelo praktične samokrmilnice, iz katerih svinje poljubno jemljejo suho hrano — koruzni šrot, kadar hočejo. Strokovnjaki tega obrata so nam zatrjevali, da so s tem načinom prihranili okrog 30 odstotkov na hranil. V teh pitaliških pitalci ne dobe ničesar drugega kot suho hrano v obliki koruze in lucerne in po želji vode. Pri tem načinu krmiljenja so si prihranili tudi veliko delovne sile. Pitališče je zgrajeno v obliki odprtga hleva. Pitališča so zelo moderna.

Med ostalimi beljskimi obrati smo obiskali tudi Kneževce vinograde, ki leže v neposredni bližini Donave. Tu ima Belje svoj vinograd v velikosti 120 ha in svoja klet z zmogljivostjo 70 vagonov vina. Hektarski donos v vinogradih znaša 6000 kg grozdja letno. Vino, ki smo ga pokušali, je bilo kar dobro, vendar ne tako dobro, kot so naša štaterska vina.

Ob zaključku ogleda beljskih obratov so nas Putnikovi avtomobil zapeljali do Hatine skale ob Donavi. S tega priznanskega grička smo gledali čez Donavo proti Madžarski in videli nad tisoč hektarov poplavljenih površin. Miloš Veršec

Beležke z obiska na našem največjem državnem posestvu v Belju

»Putnik Slovenija« je organiziral v dnevi od 19. do 24. marca strokovno ekskurzijo po Vojvodini, katere se je udeležilo 60 zadrugnikov ter predstavnikov državnih posestev. Namen te ekskurzije je bil, da bi naši zadrugniki spoznali delo zadrugnih organizacij teh področij ter se seznanili z uspehi kmetijstva na področju avtonomne pokrajine Vojvodine. Program ekskurzije je bil zelo bogat in dobro pripravljen.

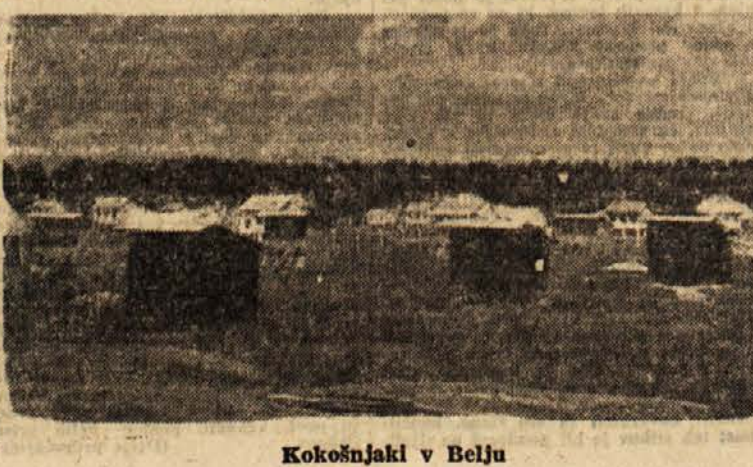
Najvažnejša postaja te ekskurzije je bila državno posestvo Belje, ki je po obsegu eno največjih v Jugoslaviji. Zanimanje za ogled tega posestva je bilo med udeleženci izredno veliko. Seveda v enodnevnem obisku si ne moreš v celoti ogledati tega posestva, poglavite stvari pa vendarle vidiš.

Posestvo Belje obsega 15.000 ha njiv ter 9000 ha pašnikov in travnikov. Redi 2000 krav moznice, 100 do 200 glav mlade živine, 15.000 svinj, 30.000 ovac, 200 konj ter 50.000 kur. Stanje živine ni stalno in se vedno spreminja. Posestvo ima v svojem sestavu tudi tovarno sladkorja, mlekarino s kapaciteto 30.000 litrov mleka dnevno, ki pa je izkoriščena sedaj samo 50-odstotno, nadalje ima posestvo svoje lastno mesnico s predelovalnico, v kateri letno zakoljejo 7000 do 8000 svinj, 1300 telet in 1000 glav govede živine. Posestvo ima tudi svoje mlino, v katerih zmelje svoje žito, ima pa tudi večje remontne delavnice. Celotno posestvo Belje sestavlja 9 izpostav, ki so med sabo povezane z železnicom, katere skupna dolžina znaša 150 km.

V Kneževem ima posestvo tudi svojo lastno tiskarno, v kateri se tiskajo vse listovine za potrebe posestva. Tu se nahajajo tudi velike remontne delavnice, v katerih je zaposleno 600 delavcev. Tu so nam pokazali, kaj vse izdelujejo za potrebe posestva in za prodajo. Glavni izdelek tega velikega remontnega obrata so naprave za umetno namakanje, molzni aparati, brzoarilniki, samonapajalniki (ki stanejo 9000 din), nadalje so začeli izdelovati naprave za sušenje sena itd. Direktor nam je pokazal celoten proces proizvodnje v teh obratih. Marsikateri slovenski zadrugnik, ki je bil z nami, je tu prvič videl velike parne lokomotive, s katerimi orjejo na svojih razsežnih njivskih površinah. Povedali so, da so te parne lokomotive na posestvih že od leta 1920 ter da so še danes toliko vredne kot nove. Vredno je omeniti, da je bilo posestvo Belje prvo v Evropi, ki je nabavilo take lokomotive za oranje. Razen 16 parnih lokomotiv za oranje imajo 140 traktorjev različnih znamk.

Ko smo se zanimali za proizvodne stroške posameznih pridelkov, so nam povedali, da znašajo stroški za pšenico 23 q, oves 18 din, strok 12 din, koruza v storžih 12 din kilogram. Lastna cena mleka znaša 21 din pri povprečni moznosti 4150 litrov na kravo. To je nedvomno zelo lepo, ako računamo, da imajo 2000 krav.

Na posestvu so do leta 1952 imeli samo simentsko govedo, sedaj so pa začeli z uvajanjem frizijske govede. Povedali so nam, da se je frizijsko govedo zelo dobro aklimatiziralo in da je njegova mlečnost večja od mlečnosti simentskega goveda. Zato so se že odločili, da bodo popolnoma zamenjali simentska za frizijska. Pred dnevi so dobili tudi dva plemenjaka

Kokošnjaki v Belju

PRED USTANOVITVIJO ŽELEZARSKEGA ODDELKA V MUZEJU V RAVNAH

Spomini na koroške fužine

Davno je že tega, kar je zapel pevec hvalnico noriškemu železu. Za sužnji in hlapi v prah sesutih cesarstev so ostali samo koščki sprhnelega pergamenta, ki nas spominjajo na otroško dobo koroškega železarstva. Prav v tisto sivo davno segajo prvi začetki plavžarstva in kovačnice. Za njimi ni ostalo sledov, ne za sužnji in njihovimi gospodarji.

Tisočletje pozneje so zrasle ob Meži nove kovačnice in fužine, v Črni, Mežici, Prevaljah in Ravnah. Dober ducat teh kovačij je obratoval še do začetka prejšnjega stoletja. Potem so druga za drugo propadale, dokler nista obratovali le še dve veliki železarni: v Prevaljah in Ravnah. Rosthornova železarna na Prevaljah je v preteklem stoletju dosegla svoj največji vzpon in sloves. V njej so najboljši koroški železarji iznašli več novosti in za takrat modernih tehnoloških postopkov pri predelavi železa. Prevaljska železarna je prva pokazala praktično uporabnost tjavega premoga pri predelavi železa. Kakovost njenih izdelkov, železniških tirnic, osi, obrobov za kolesa in drugega materiala, je dosegala evropski sloves. Za takratne železarske obrate na Koroškem ugodno, a za prevaljsko železarno usodno je bilo, da železarna ni izdelovala trgovskega kovanega blaga. Zaradi odvisnosti od železnih in ozke proizvodnje usmerjenosti, je na koncu prejšnjega stoletja zabredla v krizo in propadla. Peči so ugasnile, prevaljski železarji in pudlarji so se razkropili po širnem svetu. Skupno z železarno je tedaj ugasnila tudi Mežiška dolina, kot pravi pisatelj Anton Ingolič, ki je pred nedavnim napisal povest o prevaljskih železarjih.

Za cvetočo prevaljsko železarno je ostalo malo sledov. Samo Prevalje s svojimi velikimi hišami še spominjajo na čase, ko se je tu trlo delavcev velikega podjetja. Nekaj starih delavskih galerij, ribnik in ostanki temeljev nekdanje tovarniške stavbe pri železniški postaji, to je vse, kar spominja na slavo prevaljske železarje.

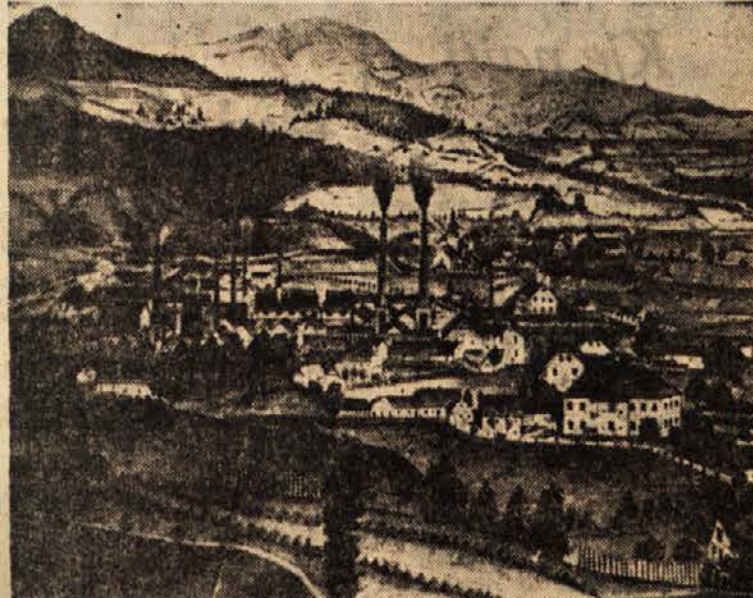
Tiste čase, kot tudi še dolgo pozneje, je bila Thurnova železarna na Ravnah majhno železarsko podjetje. Thurnove fužine so zaposlovale največ do tri sto delavcev. Druščino so ji delavci po propadu prevaljske železarne le še majhne kovačije in fužine v Mežiški in Dravski dolini. Podjetje se je sila počasi razvijalo, a se ni pošteno razmahnilo vse do novjših časov. Sele po osvoboditvi, ko je postala železarna last države, se je začel njen pravi razcvet in vzpon. V zadnjih letih so nekdanje fužine prerasle nove moderne tovarniške stavbe, tako da je ostalo za njimi le še nekaj ostankov zidov in stari trg, ki je zrasel okrog njih. Z nastankom nove jeklarne na Ravnah je postalo vse, kar je bilo v zvezi s

Koroško onstran meje. Med temi ustanovami je zlasti pomemben Tehnični muzej. V njem so do sedaj uredili zanimivo stalno razstavo gozdarji in lesna industrija ter rudarji iz Mežice. Oba oddelka sta lepo urejena in pomenita za dijake ravnanske gimnazije in vse, ki se zanimajo za gospodarsko zgodovino Koroške, koroško študijsko središče. V muzeju nameravajo urediti še dva oddelka: kmetijskega in železarskega.

Železarski oddelak bodo začeli s sodelovanjem železarne in Društva inženirjev in tehnikov urediti letos. V njem bodo prikazali razvoj koroškega železarstva od

šču. Ne bodo pa pozabili tudi na delavce, njihovo vlogo v razvoju železarstva in na borbe, ki so jih vodili proti domačim in tujim izkoriščevalcem.

Novi železarski oddelak bo obudil spomin na stare koroške fužine in železarske rodove, kovače in žebjarje, ki so s kladivom v roki, ali ob težkih in okornih kladivih na vodni pogon kovali tradicijo in zgodovino koroškega železarstva. Razstava železarstva bo po svoji tehnični in vsebinski ureditvi bogat prispevek k razumevanju gospodarske in splošne zgodovine naše Koroške. Z njo bo Tehnični muzej pridobil nov oddelak, ki bo pravzaprav tvoril najpomembnejše jedro razstave. Koroški upajo, da jim bo uspelo to nalogo izvesti do letošnje jeseni.

Podoba stare prevaljske železarne pred pol stoletja. Sedaj je ohranjen spomin nanjo samo še na fotografiji.

Spomin na koroške fužine v parku pred Tehničnim muzejem na Ravnah

koroškim železarstvom pred vojno in v prejšnjem stoletju, le še muzejska zanimivost.

Ravne so se po zaslugi nove železarne nesluteno razmahnile. Dobile so več pomembnih kulturnih in znanstvenih ustanov, ki nimajo pomena le za Mežiško dolino, ampak čedalje bolj tudi za

njegovih prvih začetkov do danes. Razen splošnega gospodarskega pregleda bo nazorno prikazan tehnološki razvoj posameznih železarskih obratov Mežiške doline do današnje moderne jeklarne. Tu bo predočena tehnika pridobivanja in predelave železa s podatki o proizvodnji in trži-

Naravne lepote niso dovolj

Vzporedno s povečanjem prometa v gostinstvu ter s povečanjem zanimanja za gornje Posočje, je nujno povečati tudi kapaciteto dosedanjih gostinskih obratov. Ze lani smo ugotovljali,

da v sedanja gostišča ni moč sprejeti vseh gostov, ki bi želeli obiskati naše kraje. Iz podatkov, ki so nam jih dali obrati, vidimo, da je zanimanje za te kraje vsako leto večje. Prostora v hotelih je pa vsako leto manj. Hotel Kanin predvideva, da bo imel letos 30% več gostov kot lani. Njegova kapaciteta se je pa zmanjšala za približno 38%.

oziroma jedilnico. Manjše poslopje, ki ga sedaj uporablja mehanično podjetje, pa bi preuredili v garaže in pralnice, ko bi se podjetje preselilo v nove prostore.

Gornje Posočje ima vse možnosti, da postane turistični kraj, vendar samo naravne lepote ne bodo zadostovale. Treba bo še marsikaj urediti in pripraviti. Zlasti bi bilo treba zgraditi moderen gostinski obrat.

IZPRED SODIŠČA V MARIBORU

Obsodba špekulanta in prekupčevalcev tuje valute

Prejšnji teden je Okrožno sodišče v Mariboru po tridnevni razpravi obsodilo skupno petih obtožencev, kateri na čelu je bil Franc Zidar, zasebni obrtnik-sitar iz Murske Sobotice. Franc Zidar je svojo sitarsko obrt izvajal v Brežah na Dolenjskem. Leta 1950 je prešel v Mur. Sobotico in začel delati v obrtni delavnici Antona Vesela. Kot sitar je potoval tudi v Avstrijo, kjer je po več mesecev opravil svojo obrt. Legalna potovanja so mu nudila dovolj možnosti, da se je lotil nepoštenih poslov. Navezal je stike z znanci in sorodniki in začel nedovoljeno trgovati zase in za druge. Za njegove posle so zvedeli tudi drugi in ga naprosili za nakup tuje valute. Tako je Franc Zidar nakupoval tuji denar in z njim nabavljali zase in za druge razne predmete za sitarsko obrt. Zidar pa je prekupčeval tudi z blagom, ki ga ni bilo dobiti pri nas, največ z železnimi predmeti in tkaninami in ga z dobičkom preprodal leta 1954 in 1955 podjetjem v Murski Soboti in v Mariboru. Finančna inspekcija je ugotovila, da je Zidar samo leta 1954 prodal Industriji kovinske galanterije »Panonija« v Mur. Soboti železnih predmetov in tkanin za približno 1.460.511 dinarjev, pri čemer je imel 325.130 din neupravičenega zasluga. V letu 1955 je na enak način prišel do 328.322 din neupravičenega zasluga. Vrednost predprodanega blaga je tokrat znašala 1.378.374 din. Manjše količine železnega pletiva in tkanin je prodal tudi drugim podjetjem v Murski Soboti in Mariboru. Skupni »zaslužek« pretega znesek 700.000 din. Razen sitarskega materiala je Zidar preprodal in ponudil preprodati pisalne stroje, cantal žico in drugi material. Vseh teh poslov seveda ni mogel vedno nemoteno speljati in je v večini delov preprodal posle nedovoljeno trgovanje, v dveh primerih podkupil uradne osebe. Ker ni imel svoje obrti, je pri preprodaji izstavljal račune pod firmo Antona Vesela, pri katerem je delal in ga tudi brez pooblastila in vednosti podpisoval. Zidar je franc je na veliko kupoval tujo valuto, tako je nakupil pri Ivanu Koštrju v Jurjeviči na Dolenjskem pravi plačilu 480.000 din 20.000 šilingov, manjše zneske pa pri raznih osebah v Avstriji, in sicer proti plačilu v gotovini ali pa s kreditiranimi kupčijami.

Cehov svak nakazal po njegovi odredbi neki osebi na Dunaju v korist Franca Zidarja, razen tega pa je Topolovec pomagal Zidarju pri nakupu šilingov s tem, da mu je prethotopil v Avstrijo 100.000 din in tam nakupil za ta denar šilinge. V povezavi z Zidarjem je v jeseni 1955 tudi v Jurjeviči na Dolenjskem nakupil večjo vsoto šilingov zase in za druge.

Sitarski obrtnik Andrej Pintar iz Maribora je bil obsodjen zaradi napejevanja k dajanju krivih podatkov glede davka. Da bi se izognil plačilu davka je namreč pripravil Franca Zidarja do tega, da je izstavil na svoje ime račun za znesek 336.000 din, kar je predstavljalo vrednost lesenih časopisnih držal, ki jih je dejansko prodal Pintar podjetju »Dom« v Ljubljani, ne da bi račun predložil davčni upravi.

Obsodeni so bili: Franc Zidar na 2 leti in 6 mesecev strogega zapora in na plačilo 50.000 din denarne kazni, Rudolf Horvat na 1 leto in 6 mesecev strogega zapora ter na plačilo 30.000 dinarjev denarne kazni, Slavko Topolovec na 7 mesecev zapora, Slavko Topolovec na 9 mesecev zapora in Andrej Pintar na 50.000 din denarne kazni. J.

Naši razgovori

Serafina Ogrin

Nomesto tega naslova bi sicer lahko zapisali tudi »Drugo najvišjo premijo zadnjega kola Jugoslovanske loterije sta si razdelila dva koprška blagajnika« ali »Za ceno dolgovnega prigovarjanja prodani polovički srečke sta zadeli po štiri sto tisoč dinarjev ali... Loterijski sreča je to pot res ubrala kaj zanimiva pota...«

Začelo se je dva dni pred žrebanjem. Popoldne se je v pisem-

Naročniki Ljudske pravice so zavarovani za primer nezgode

Skoraj vsi večji kraji na Primorskem že imajo telovadnice. Bovec je nima. Ne bi pisal o pomenu fizikulture, vendar tudi na Bovškem bi potrebovali kako telovadnico. Tudi o tem bo treba razmišljati.

KAJ JE S KULTURNO DVORANO?

Bovec šteje okrog 1600 prebivalcev, vendar nima dvorane za prireditve. Sedanja dvorana nikakor več ne ustreza. Temelji za kulturni dom so sicer že postavljeni, toda od temeljev naprej kulturni dom več ne raste. Bovec sam tolikšnih stroškov ne zmore.

Dramska skupina tako nima kje vaditi. Pevc vadijo v dvorani Obč. LO. Tudi nastopati ni moč kje, zato bi bilo nujno, tej gradnji posvetiti malo več skrbi. Če bi zgradili to dvorano, bi v sedanji lahko uredili kavarno.

IN TELOVADNI DOM?

Skoraj vsi večji kraji na Primorskem že imajo telovadnice. Bovec je nima. Ne bi pisal o pomenu fizikulture, vendar tudi na Bovškem bi potrebovali kako telovadnico. Tudi o tem bo treba razmišljati.

Naj ne bo družine, ki bi ne prejela knjižnih zbirk »Prešernove družbe« za l 1957!

Minuli nedeljo je bil v Mozirju letni občni zbor ZB NOV. Udeležba ni bila zadovoljiva. Pač pa je bila organizacija v minulim letu delavna. Razen skrbi za otroke padlih borcev je postavila spomenik padlim borcem na pokopališču v Mozirju in spominsko ploščo v Ljubiji pri Mozirju. Na občnem zboru so govorili tudi o tem, da bi postavili spomenik padlim borcem XIV. divizije na Medvedjaku v Mozirskih planinah. V Smihelu nad Mozirjem pa naj bi postavili spominsko ploščo.

Koprška srečna naključja

Skem oddelku koprške pošte oglasila sedemnajstletna Serafina Ogrinova. Oddala je nekaj dopisnic in se zapletla v živahen pogovor s prijateljico Zinko Kovarčičevo — eno od dveh poštinih uslužbenk, ki imata na skrbi prodajo srečk Jugoslovanske loterije. Zato sta v pomenek, hočeš nočeš, segli tudi besedi:

»Kupi srečko!«

In po daljšem natezanju se je Serafina prvič v življenju odločila:

»Naj bo! Samo dobro izberite!«

Tem besedam naključ je vendarle ni bilo kdo ve kako lahko pri srcu, ko je zamenjala stotak za polovičko srečko.

Potlej je poštna uslužbenka Zinka prepričala še nekaj ljudi, prodajo preostalih srečk pa prepustila svoji sodelavki Rozi Gorjanovi, ki je naslednji dan opoldne hotela ponovljati:

»Le dve polovički sta še na razpologo! Boste kupili?«

Pa se obiskovalci pošte niso in niso hoteli sprizniti z njeno ponudbo. Zaradi tega je poskusila srečo še pri svojem sosedu — šestintridesetletnem poštnem blagajniku Vilku Babiču. Vendar sprva zaman. Ko pa je ni hotela odnehati, je nekaj zabundral, vzela obe polovički in dodala:

»Morda mi pa ne bo žal!»

Sledilo je žrebanje v Stipu in dan kasneje je ljubljanska direkcija Jugoslovanske loterije že navesogodaj sporočila vodstvu koprške pošte:

»Srečka številka 014778 je bila prodana pri vas. Poizvedite, kdo je dobitnik premije v višini osem sto tisoč dinarjev.«

Vilko Babič

Pomočnik upravnika pošte je pohitel v pisemski oddelček skupaj z uslužbenki pregledal seznam števil prodanih srečk in

ugotovil, da ljubljanska loterijska direkcija ni pogrešila. Tedaj je blagajnik Vilko, ki je malo prej sodeloval pri iskanju omenjene izžrebane številke, za šalo vzkliknil:

»Prav gotovo sem premijo zadela jaz...!«

Segel je v žep, izvlekel je polovički, pogledal številki in... in te dni mi je dejal:

»Sam ne vem, kaj se je v tistem hipu dogajalo z menoj. Vsekakor nisem mogel verjeti, da sem prav jaz dobitnik polovice premije.«

»In zdaj?«

»Zdaj je razburjenje mimo. Kaj bom z denarjem, še ne vem. Morda se bom z ženo in šestnajstletnim sinom vred ogrel za nakup hišice.«

Drugače lastnica druge polovičke srečke številka 014778 — blagajničarka podružnice podjetja »Odpade« v Kopru Serafina Ogrinova. Sprva je bila še bolj presenečena kot Vilko, a o svojih namerah ni je povedala takole:

»Na vsak način se bom spomnila v Bezočici pri Kopru skromno živeti staršev, pa še vseh treh bratov in treh sestri. Pomagala jim bom, saj so tudi oni meni pomagali, da sem mogla obiskovati gimnazije in opraviti malo maturo.«

Pred dnevi je bila v Železarni Štore seja mladinskega komiteja in sekretariata aktivov. Razpravljali so o počastitvi tedne mladinskih delovnih brigad. V ta namen so se dogovorili, da bo spominska proslava na čast 10. obletnice delovnih mladinskih brigad v petek, dne 6. aprila v veliki dvorani doma »Svobode« v Storah. Kot zaključek tega tedna in kot uvod v nova dela mladine bo v nedeljo, dne 8. aprila dopoldan, slianstval pričetek gradnje fizikalnih objektov pri metalurški šoli v Storah. Te objekte bo gradila mladina šole in železarne.

Nedavno od tega se je v Storah končal šestmesečni tečaj za zdravstveno prosvetljevanje, ki je trajal zadnji dve zimi po tri mesece. Organiziran je bil pod okriljem krajevne organizacije Rdečega križa v Storah in ga je vodila tov. Elizabeta Jelerič, učiteljica osnovne šole v Storah. Predavali so predavatelji iz nižje gimnazije iz zdravstvenega doma in iz železarne Štore. Tečaj je obiskovalo 35 mladih deklet. Ker ta tečaj ni obiskovalo dovolj mladink iz tovarne, so sklenili, da bo sindikalna podružnica skupno z Rdečim križem organizirala slične tečaje tudi za te mladince in mladinke.

J. M.

Te dni je bila v Železarni Štore razširjena seja sindikalnega aktivov, prisostvovali so ji tudi predstavniki množičnih organizacij, društev, ustanov, obratov in mojstri. Na sestanku so razpravljali o pozitivni in razširitvi akcije za dajanje krvi. Na tem sestanku so se dogovorili, da bodo prijavljeni iz železarne in bližnje okolice oddajali kri v tork, dne 10. aprila. Iz najnovejšega pregleda prijavljenecv je razbrati, da so se od posameznih obratov najbolje izkazali na elektro-plavcu, kjer se je prijavilo 36 krvodajalcev, valjarni 23, livarni 40, prostor-promet 15 in uslužbenih 20. Med prijavitelji je tudi delavec tov. Alojz Kernik, ki je star 63 let in je od leta 1948 redni krvodajalec. V tem času je oddal kri 29-krat, skupno preko 14 litrov.

Kratke iz raznih krajev

Zadnjega marca so bile v Tovarni igel v Kobariču volitve v delavski svet. Pred volitvami so imeli marca meseca več sestankov s člani mladinske in sindikalne organizacije. V novem delavskem svetu so med 15 članov štiri mladinci in tri ženske.

Na Vranem upajo, da bodo meseca maja uredili prostore za prodajalno kmetijske zadruge. Do sedaj so morali iz Vranega in celo s precej oddaljenega Krna hoditi nakupovat v Kobarič.

V nedeljo, 6. aprila, bodo pripravili igralci KUD Nadiza iz Kreda ljubiteljem lepe igre prijetno presenečenje. Pod vodstvom Albina Šturma, šolsk. upravitelja iz Kreda, so nastudirali zelo zahtevno dramo Antona Leskoveca »Dva bregovca«. Krat kred ima nekaj nad 150 prebivalcev, ki jih je polovica članov Prosvetnega društva. Pohvaliti jih je treba tudi zato, da igralci sami z režiserjem delajo kulise in poskušajo svoj oder kar najlepše urediti.

Pred dnevi je v Storah na pobudo DPD »Svobode« recitali Cankarjeve »Podobe iz sanj« tovariš Marjan Dolinar, član Mestnega gledališča iz Celja.

Svet za prosveto in kulturo pri OBLO Mozirje je na zadnji seji razpravljalo o kulturno-prosvetnem delu v občini. Sklenili so, da bodo 14. aprila sklicali meddržavno posvetovanje, kjer bi se pogovorili o splošnem izobraževanju in nalogah prosvetnih društev.

Svet za kmetijstvo pri OBLO Mozirje je na zadnji seji razpravljalo o poteku akcije za čiščenje in škropljenje sadnega drevja. Doslej je bilo očiščenje in poškropljenje že precej sadnega drevja, vendar to delo še ni zadovoljivo opravljeno. Deloma je čiščenje in škropljenje oviral mraz. Škropljenje je dovolj, prav tako tudi škropljenje. Svet je sklenil, da bo čiščenje in škropljenje pospešil. V štirinajstih dneh bo komisija pregledala, kako je bilo delo opravljeno in potem bo Svet ukrepal proti tistim, ki sadnega drevja ne bodo očistili in poškropili. Svet je razpravljalo tudi o pomladanski setvi. Ugotovili je, da je traktorjev in vprežne živine dovolj na razpolago. Tudi zaradi semen ni težav, razen za lucerno in deteljo. Tega pa manjka vsako leto. Zato je svet sklenil, naj bi se sedaj kmetijske zadruge propagirale, da bi ljudje čim več tega semena pridelovali doma. Pogovorili so se še o pospeševanju živinoreje. Menili so, da bi bilo potrebno nabaviti šest plemenskih bikov za kraje, od koder ne morejo krav prignati na osemjevalno postajo.

Minuli nedeljo je bil v Mozirju letni občni zbor ZB NOV. Udeležba ni bila zadovoljiva. Pač pa je bila organizacija v minulim letu delavna. Razen skrbi za otroke padlih borcev je postavila spomenik padlim borcem na pokopališču v Mozirju in spominsko ploščo v Ljubiji pri Mozirju. Na občnem zboru so govorili tudi o tem, da bi postavili spomenik padlim borcem XIV. divizije na Medvedjaku v Mozirskih planinah. V Smihelu nad Mozirjem pa naj bi postavili spominsko ploščo.

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

PRED EVROPSKIM VESLAŠKIM PRVENSTVOM NA BLEDU

Priprave potekajo v redu

Od evropskega veslaškega prvenstva, ki bo avgusta meseca na Bledu, nas loči komaj 5 mesecev. Kako pa je s pripravo na to prireditve? Najbolje bo, če si ogledamo, kaj je bilo storjenega v zadnjih mesecih in kakšno je trenutno stanje.

NAPOSLED PREPOTREBEN DENAR
Naš tisk je že precej poročal o težavah, v katerih se je znašel organizacijski komitee na Bledu, ker mu

ve doslej potekale v redu in je že veliko storjenega. Pa tudi načrti za pomožne tribune, provizorne hangarje in vse ostale potrebne naprave so že izgotovljeni.

STANOVANJSKA STISKA

Poseben problem predstavlja se organizatorje namestitev domačih veslačev, ki bi si radi ogledali prvenstvo in ki se jih je doslej prijavilo že čez 500. Sicer to ni naloga samega organizacijskega komiteja, vendar se

no je, da bo stanovanjska stiska na prvenstvu zelo huda.

Za prvenstvo se je doslej prijavilo že 13 držav, večinoma vse z zelo številnimi in močnimi posadkami. Med moškimi so se prijaviли: Sovjetska zveza, Romunija, Nemčija, Nizozemska, Madžarska, Avstrija, Anglija, Švica, Italija, Francija, ČSR, Grčija in Belgija. Organizatorji računajo, da se bodo prijavile še skandinavske države ter Poljska in Danska, tako da bodo skupno z nami v moški konkurenci nastopili veslači 19 držav. Ni pa izključeno, da se morda ne bosta prijavila še Turčija in Egipt ter katera izmed ameriških držav.

V ženski konkurenci se je prijavilo doslej 7 držav, Avstrija, Anglija, Nizozemska, Nemčija, Sovjetska zveza, Romunija in Madžarska. Prireditelji pričakujejo, da se bo število dvignilo na 10. V tem primeru bi bilo žensko prvenstvo na Bledu doslej najmočnejše.

ZANIMANJE MED NOVINARJI

Precejšnje zanimanje za prvenstvo pa vlada med tujimi novinarskimi agencijami. Doslej je namreč javilo že nekaj novinarskih agencij, ki so se zanimale, če bodo na razpolago vse tehnične naprave, ki so potrebne novinarjem. Omenimo naj še to, da bo PTT izdala za prvenstvo posebno znamko z žigom, tako da bodo tudi filatelisti prišli na svoj račun. — c.

Zveza športov Jugoslavije ni mogla odobriti potrebnih finančnih sredstev za gradnjo tehničnih naprav in objektov, kakor tudi sredstev, ki so potrebna za samo organizacijo prvenstva. Zato so morala večja naročila (zgraditev pomožnih tribun in provizoričnih hangarjev ter še nekatera druga) zaenkrat čakati, in to v glavnem zato, ker se ni vedelo, v kakšnem obsegu se bodo gradile posamezne naprave, ker ni bila znana višina finančnih sredstev. Pred dnevi pa je bilo rešeno tudi to vprašanje, ker je Zveza športov Jugoslavije dodelila organizacijskemu odboru potrebno vsoto. Tako se bodo dela odlej lahko normalno odvijala.

NOTRANJA ORGANIZACIJA V REDU

Pač pa je komitee v zadnjih mesecih precej delal na tako imenovani notranji organizaciji (bilten, prospekt, sporod prireditvev, razvrstitvev stanovanj, namestitev domačih veslačev itd.), ki ne zahteva večjih finančnih sredstev. Na tem področju so pripravili

le-ta čuti moralno obvezanega, da to stori. Za enkrat se ni znano, kako bodo rešili ta problem, zakaj nedvom-

Šport po svetu

Koliko bodo pojedli v Melbournu

Za časa olimpijskih iger bo v olimpijskem mestu posebnaj organizirala 2000 oseb, ki bo skrbel za udeležence. Tu bodo kuharji, čuvaji, mehaniki, elektrotehnik, sobarice, vrtnarji itd. Dnevno bodo razdelili trikrat po 6000 obrokov. Računajo, da bo vsak obrok vseboval 5000 kalorij. Za 17 dni iger bodo pripravili med drugim 10 ton mesa, 550 ton sira, 540.000 jajc, 60 ton svežega sadja, 20 ton rib, 75 ton mesa, 4800 litrov mleka na dan itd. Udeleženci iger bodo lahko pili tople in mrzle pijače: čaj, vino, kakao, mleko, sadne sokove, kava in pivo, kakor bo pač komu po volji.

S kolesom na olimpiado

Nemški prvak v teknu na 1500 m od leta 1943 do 1947 in na 5000 m leta 1948 Ludwig Warne-Minde se je namenil, da bo s kolesom prišel na olimpijske igre v Melbournu. Pameten in preudaren se je odpravil na pot že sedaj.

Neapeljčani nezadovoljni s svojimi nogometarji

Nogometnašema »Napolijska« že dlje časa ne gre preveč dobro. Ko so v nedeljo, 24. marca, izgubili na svojem igrišču proti Atalanti, se je razjezil celo neapeljski župan in kaznoval igralce, ker niso bili borbeni. Deset igralcev bo moralo plačati po 50.000 lir kazni, enajsti, Jeppson, pa 100.000 lira. Naposled je župan vsem članom lista prepovedal uporabljati svoje avtomobile, da bi tako imeli več časa za nogomet.

Zlobni jeziki pravijo, da bodo igralcem, če se ne popravijo, prepovedali vstop v kin, javni pomenj-kupovati časopise, kruh in cigarete.

Skrivnost telefonskih poziv

Proti koncu tekme Francija - Bolgarija, kjer so Francozi doživeli ne-

DVOBOJ KOROSKIH IN STAJERSKIH SMUČARJEV

Zasluzena zmaga

Pod Urško gorjo blizu Raven so se v nedeljo pomerili najboljši alpski smučarji in poiskite kraje: Paris, Boulogne, Orleans, Le Mans, Chartres, Villeneuve sur Lot, Perigueux, Charlieu. Prek 3000 km v 14 dnevih!

Zato je tekmovalni spisek ASK Olimpije vreden tem večjega priznanja: Paris, 18. marca - PUC 46:59 (22:27) Boulogne, 23. marca - reprezentanca Orleansa 68:55 (41:51) Le Mans, 24. marca - reprezentanca Chartresa 53:39 (22:26) Villeneuve v., sur Lot, 27. marca - Aviron Villeneuvea 65:57 (39:20) Perigueux, 28. marca - U. S. Perigueux 65:49 (27:23)

Šest zmag in en poraz, koš razlika 425:346 je + 79 v korist ASK. Ta razlika je v prvem polčasu 211:170, torej + 41, kar govori, da igralcem ASK ni zmanjkovalo vzdržljivosti, in da so tekme odločali v svojo korist v drugem polčasu.

PREMAJHNA DVORANA ZA STEVILNE GLEDALCE

V južni Franciji je ASK privraket gostoval, Villeneuve sur Lot (mesto je staro več stoletij in ne vem, zakaj se imenuje Novo mesto) leži kakih 200 km severno od Pirenejev in pokrajini Garonne Lot. Tu so ljudje — mesto šteje kakih 30.000 prebivalcev — pravi športni gorenci. Zato ni čudno, da je bila dvorana premajhna za vse one, ki so hoteli videti Jugoslovane. Naše košar-

Dvojboj med »zivalmiki«

Za francoskega boksarja Charlesa Humeza so delali, da je prava »divja mačka«. Ni čuda, da je izgubil dvojboj z Amerikancem Jonesom. Ta ima namreč zvevek »Tigers«. Dvojboj je bil v športni dvorani Madison Square Garden in ne v Zoološkem vrtu v New Yorku.

PISMO IZ FRANCIJE

»Tour de France«

Košarkarji ASK Olimpije so v štirinajstih dnevih prepotovali nad 3000 km in odigrali sedem tekem, od teh šest dobili in eno izgubili

Charlieu, 2. marca. Kolesarji imajo svoj »Tour de France«, poklicni košarkarji »Harlem Globetrotters« potujejo dan za dnem. Ko sem odhajal z ASK Olimpije na gostovanje po Francijo, si nisem predstavljal, kako zanimivo bo takšno »tour«. Turneja ljubljanskih košarkarjev po Franciji lahko brez pretiravanja primerjamo s takšno dirko okrog Francije. Resda naši košarkarji ne vozijo koles, ampak se prevajajo z vlakom ali avtomobilom, zato pa igrajo vsak večer. In to so tekme, v katerih se ne ve, kakšen je nasprotnik, dober ali slab, hiter ali počasen. Kar občudujem to vztrajnost in spornost košarkarjev ASK, ki zmagujejo dan za dnem, brez pravega odmoru. Saj tudi mi, ki ne igramo, občutimo utrujenost.

POGLED NAZAJ

Vzemite v roke zemljevid Francije, ali pa se zanesite na svoje znanje zemljevida in poiščite kraje: Paris, Boulogne, Orleans, Le Mans, Chartres, Villeneuve sur Lot, Perigueux, Charlieu. Prek 3000 km v 14 dnevih!

Zato je tekmovalni spisek ASK Olimpije vreden tem večjega priznanja: Paris, 18. marca - PUC 46:59 (22:27) Boulogne, 23. marca - reprezentanca Orleansa 68:55 (41:51) Le Mans, 24. marca - reprezentanca Chartresa 53:39 (22:26) Villeneuve v., sur Lot, 27. marca - Aviron Villeneuvea 65:57 (39:20) Perigueux, 28. marca - U. S. Perigueux 65:49 (27:23)

Šest zmag in en poraz, koš razlika 425:346 je + 79 v korist ASK. Ta razlika je v prvem polčasu 211:170, torej + 41, kar govori, da igralcem ASK ni zmanjkovalo vzdržljivosti, in da so tekme odločali v svojo korist v drugem polčasu.

PREMAJHNA DVORANA ZA STEVILNE GLEDALCE

V južni Franciji je ASK privraket gostoval, Villeneuve sur Lot (mesto je staro več stoletij in ne vem, zakaj se imenuje Novo mesto) leži kakih 200 km severno od Pirenejev in pokrajini Garonne Lot. Tu so ljudje — mesto šteje kakih 30.000 prebivalcev — pravi športni gorenci. Zato ni čudno, da je bila dvorana premajhna za vse one, ki so hoteli videti Jugoslovane. Naše košar-

PO REPUBLIŠKEM MOSTVENEM PRVENSTVU V KEGLJANJU

48.000 lučaje v za 187.654 podrtih kegljev

Po treh mesecih zanimivih nastopov najboljših slovenskih moštvo je končano republiško mostveno prvenstvo v kegljanju. Deset moštvo je v tem času borilo za naslov republiškega prvaka. Na kegljiščih v Mariboru, Celju, Kranju in Ljubljani je 3 kg težka krogla 48.000-krat zapustila desko položnico, zdrsula proti »križcu« in podrla skupaj 187.654 kegljev.

ZA VSE ENAKI POGOJI

»Tekmovanja naj bodo množična, čim dostopnejša in čim cenejša,« je novo geslo športnih organizacij. Toda novo je za nekatera. Pri kegljiščih je na primer to geslo že preje stopilo v veljavo. Keglska zveza Slovenije je verjetno med prvimi pristopila k uveljavljanju načina tekmovalni, ki bodo najbolj odgovarjala našim potrebam. Uspehi niso izostali.

Letošnje mostveno republiško prvenstvo je potekalo tako, da so bila moštva razdeljena po jakosti v dve skupini po deset moštvo. Prva skupina je odločala o vrstnem redu od 1: do 10., druga pa od 10. do 20. mesta.

V prvi skupini smo torej dobili novega prvaka. Tu je vsako moštvo nastopilo po enkrat na kegljišču v Mariboru, Celju, Kranju in Ljubljani, vsota podrtih kegljev v vseh štirih nastopih pa je odločala o končnem vrstnem redu. Let-a je realen, saj so vsi nastopili pod enakimi pogoji.

KRANJCI SE VEDNO NAJBOLJSI

Triglav je homogeno moštvo brez slabega igralca. Verjetno še dolgo ne bo Kranjčanom kos nobeno moštvo v Sloveniji. Najboljši njihov igralec je bil tokrat Starc, za njim pa niso dosti zaostajali brata Ambrožiča, Bajc in Debeljak.

Brank je letos pomladil svoje moštvo in aspeh in izostal. Prvenstvo v zadnjih dveh nastopih so Mariborčani pokazali viden napredek, in kaže, da kot celota še niso dosegli svojih krajnjih možnosti. Kobal je še vedno najboljši igralec moštva.

»Ljubljana« se je letos povzpela za mesto višje. Kljub temu pa lahko trdimo, da moštvo še ni tako homogeno kot nekdanje. V bodo moštvo predvsem mladi igralci dani na tekamah več od sebe kot sicer. Likovnik, za njim pa Mlakar sta še vedno stebra moštva.

Krim je šele proti koncu prvenstva pokazal, kaj zmora. Finiš je bil izreden. Četrto mesto je zaslužno.

»ZLATA SREDINA«

Ljubljanski Gradis ni niti prenesel niti razočaral. Bil je precej izenačen. Morda bi bil uspeh večji, če ne bi bilo »križcov« nekaterih igralcev. Ilirija je po starosti igralcev najmlajše moštvo prvenstva. Lani je bila pri repu, letos pa je že v zlati sredini. Vsekakor lep napredek. Moštvo »Jesenice« je letos precej popustilo. Kaže, da je igralcem manjkalo sistematičnega treninga. Bratanec je po prihodu mladega igralca Lubeja popravil, toda bilo je še prepozno. Pri Kladičarju pa je že skrajni čas, da pričnemo misliti na nova moštva, toda pri tem jim bo delalo velike preglavice pomanjkanje kegljišča. Za ob celjski moštvi pa bi bilo škoda, če bi morali — kot to propozicije predvidevajo — nastopiti v prihodnjem prvenstvu v drugi skupini. Morda bi sedanjim načinu tekmovalnja dopuščali, da se obe skupini povečata? Stvar je vredna premisleka.

KAJ BO S CELJANI?

Zadnji dve mesti zavzema celjski moštvi Beton in Kladičar. Predvsem je obetal več, saj ima svoje dvostrano kegljišče in dober kader. Kaže, da se Beton žele po prihodu mladega igralca Lubeja popraviti, toda bilo je še prepozno. Pri Kladičarju pa je že skrajni čas, da pričnemo misliti na nova moštva, toda pri tem jim bo delalo velike preglavice pomanjkanje kegljišča. Za ob celjski moštvi pa bi bilo škoda, če bi morali — kot to propozicije predvidevajo — nastopiti v prihodnjem prvenstvu v drugi skupini. Morda bi sedanjim načinu tekmovalnja dopuščali, da se obe skupini povečata? Stvar je vredna premisleka.

SE NEKAJ STEVILK

Najboljši rezultat v tem prvenstvu je kot moštvo dosegel Triglav, in sicer 3297 in Likovnikom 3288 kegljev. V celotnem tekmovalju pa je bil med posamezniki najboljši Kobal, ki je podrl skupno 603 kegljev, med posamezniki pa Starc, prav tako v Mariboru, in sicer 885. Najslabši rezultat je dosegel Beton v Kranju 4348 kegljev, pri posameznikih pa Tomc (Beton) 675 kegljev.

V celotnem tekmovalju pa je bil med posamezniki najboljši Kobal, ki je podrl skupno 603 kegljev, med posamezniki pa Starc, prav tako v Mariboru, in sicer 885. Najslabši rezultat je dosegel Beton v Kranju 4348 kegljev, pri posameznikih pa Tomc (Beton) 675 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »Jesenice« 18.550, »Maribor« 18.532, Beton 18.475 in Kladičar 18.365 kegljev.

Triglav 19.402, Brank 19.200, »Ljubljana« 18.954, Krim 18.745, Gradis 18.715, Ilirija 18.688, »J

DNEVNE NOVICE

Vesti iz Maribora

GLEDALISCA

SLOV. NARODNO GLEDALISCE

DRAMA
Sreda, 4. aprila ob 15: Shakespeare: »Henrik IV.« Zaključena predstava za gimnazij Trbovlje in Hrastnik. (Paistaff - Pavle Kovič.)
Četrtek, 5. aprila ob 20: Čehov: »Tri sestre«. Abonma H. (Veljavo vstopnice od 15. marca.)
Petek, 6. aprila ob 20: Machiavelli: »Mandragola«. Izven in za podož.

Obištno opozarjamo, da sta v soboto, 7. aprila ob 20 in v nedeljo, 8. aprila ob 15 na sporedu zadnji predstavi Shakespeareove »Historije o Henriku IV.«.

OPERA

Sreda, 4. aprila ob 19:30: Martinu: »Zenitev«. Pucinci: »Glanni Schicchi«. Abonma E.
Četrtek, 5. aprila ob 19:30: Martinu: »Zenitev«. Pucinci: »Glanni Schicchi«. Abonma U.

Petek, 6. aprila ob 15: Smetana: »Prodava nevesta«. Zaključena predstava za II. gimnazijo Kranj.

MESTNO GLEDALIŠCE LJUBLJANA

Gledališka pasaja
Sreda, 4. aprila ob 20: Peppino de Filippo: »Ni res, pa le verjamem«. Abonma TSS I.
Četrtek, 5. aprila ob 20: Clifford Odets: »Premiera v New Yorku«. Abonma vojenci.

Petek, 6. aprila ob 20: Peppino de Filippo: »Ni res, pa le verjamem«. Abonma red Petek. Vstopnice 'so tudi v prodaji.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠCE

Ljubljana, Mestni dom
Sreda, 4. aprila ob 20: Popović-Pregrac-Delak: »Jara mečunka«. Izv. Prodaja vstopnic v Mestnem domu rezerviranje tel. št. 32-869.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠCE

Marionete
Levstikov (Sentjakobski) trg
Četrtek, 5. aprila ob 17: Kuret: »Obuti mačke«.
Sobota, 7. aprila ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«.
ob 20:30: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Za odraše.
Nedelja, 8. aprila ob 11: F. Milčinski: »Zvezdica Zaspanka«.

Ročne lutke

Resljeva cesta 28
Nedelja, 8. aprila ob 17: Simončič-Pengov: »Medveda lovimo«. Premiera. Prodaja vstopnic za obe gledališči in vse predstave danes ob 10-12 v Upravi Mestnega lutkovnega gledališča. Resljeva cesta 28, telefon 32-020 in pol ure pred vsako predstavo pri gledališki blagajni.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za sredo, 3. aprila
5.00-6.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni sporod) - 6.10 Reklame - 6.30 Naš jedilnik - 6.35 Operetna in lahka glasba - 7.10 Zabavni zvoki - 11.00 Radijski koledar - 11.05 Filmske melodije - 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Tibor Sekely: Sin pragozda (ponovitve) - 12.05 Lahke opoldnjske glasbene spored - 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Milena Lekšan: O pomladanskem precepilju sadnega drevja - 12.40 Johannes Brahms: Madžarski ples - 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 13.35 V pesmi po Jugoslaviji - 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: a) Milica Bartenjev: Staro mesto Krško; b) I. Dolničar: Dobri vsakdanji pomočniki - 14.35 Veseli intermezzo - 15.15 Zabavna glasba - 15.40 Utrinki iz literature: Giraudoux: Rusalka - 16.00 Popoldanski simfonični koncert - 17.15 Zeleži ste - poslušajte! - 18.00 Radijska univerza: Dr. Stanko Strukelj: O družbenem upravljanju stanovanskega fonda - 18.15 Igra tamburaški orkester - 18.30 Za dom in ženo - 18.40 Slike slovenskih avtorjev poje Mariborski komorni zbor - 19.00 Radijski dnevnik 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.35 Pietro Mascagni: Cavalleria rusticana; Rugiero Leoncavallo: Glumači - 22.15 Odiomski s III. nemškega jazz festivala v Frankfurtu - 22.15-23.00 UKV program: Nočni komorni koncert

DEŽURNA LEKARNA

Sreda, dne 4. aprila 1956: lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.
Četrtek, dne 5. aprila 1956: lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.

KINO

PARTIZAN: Ameriški film: »Z vragom so trije«.
UDARNIK: Ameriški barvni film: »Lepotica za milijon dolarjev«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠCE

Sreda, 4. aprila ob 19:30: Auber: »Fra Diavolo«. Red C.
Poročili so se: Franc Javornik, 30 let, krojaški pomočnik - Marija Benčak, 41 let, gospodinja; Martin Kavša, 25 let, strugar - Ana Punčuh, 26 let, navijalka; Roman Koren, 25 let, delavec - Elizabeta Wagner, 30 let, čistilka blava - Jozef Lednik, 19 let, delavec - Silva Dasko, 18 let, delavka; Franc Lukas, 42 let, nameščeneec - Alojzija Volk, 32 let, vzgojiteljica; Alfred Mracsek, 22 let, član opernega orkestra - Mira Končič, 28 let, profesorica glasbe; Marijan Pečar, 26 let, strojni ključavničar - Mirslava Detek, 30 let, žerjavovodkinja; Ludvik Aram, 45 let, pek - Rafaela Domjanjko, 28 let, predica; Stefan Dolgoš, 28 let, komercialist - Ljudmila Demšič, 19 let, nameščeneec; Henrik Hojnik, 45 let, nameščeneec - Alojzija Srnko, 19 let, gospodinja; Alojz Jug, 25 let, krojaški pomočnik - Olga Koželj, 17 let, krojaška pomočnica; Anton Kokol, 25 let, ključavničar - Vera Skudnik, 20 let, šivilja; Janko Krajkaj, 27 let, nameščeneec - Elizabeta Golob, 30 let, šivilja;

Vesti iz Maribora

DEŽURNA LEKARNA

Sreda, dne 4. aprila 1956: lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.
Četrtek, dne 5. aprila 1956: lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.

KINO

PARTIZAN: Ameriški film: »Z vragom so trije«.
UDARNIK: Ameriški barvni film: »Lepotica za milijon dolarjev«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠCE

Sreda, 4. aprila ob 19:30: Auber: »Fra Diavolo«. Red C.
Poročili so se: Franc Javornik, 30 let, krojaški pomočnik - Marija Benčak, 41 let, gospodinja; Martin Kavša, 25 let, strugar - Ana Punčuh, 26 let, navijalka; Roman Koren, 25 let, delavec - Elizabeta Wagner, 30 let, čistilka blava - Jozef Lednik, 19 let, delavec - Silva Dasko, 18 let, delavka; Franc Lukas, 42 let, nameščeneec - Alojzija Volk, 32 let, vzgojiteljica; Alfred Mracsek, 22 let, član opernega orkestra - Mira Končič, 28 let, profesorica glasbe; Marijan Pečar, 26 let, strojni ključavničar - Mirslava Detek, 30 let, žerjavovodkinja; Ludvik Aram, 45 let, pek - Rafaela Domjanjko, 28 let, predica; Stefan Dolgoš, 28 let, komercialist - Ljudmila Demšič, 19 let, nameščeneec; Henrik Hojnik, 45 let, nameščeneec - Alojzija Srnko, 19 let, gospodinja; Alojz Jug, 25 let, krojaški pomočnik - Olga Koželj, 17 let, krojaška pomočnica; Anton Kokol, 25 let, ključavničar - Vera Skudnik, 20 let, šivilja; Janko Krajkaj, 27 let, nameščeneec - Elizabeta Golob, 30 let, šivilja;

Obištno opozarjamo, da sta v soboto, 7. aprila ob 20 in v nedeljo, 8. aprila ob 15 na sporedu zadnji predstavi Shakespeareove »Historije o Henriku IV.«.

OPERA

Sreda, 4. aprila ob 19:30: Martinu: »Zenitev«. Pucinci: »Glanni Schicchi«. Abonma E.
Četrtek, 5. aprila ob 19:30: Martinu: »Zenitev«. Pucinci: »Glanni Schicchi«. Abonma U.

Petek, 6. aprila ob 15: Smetana: »Prodava nevesta«. Zaključena predstava za II. gimnazijo Kranj.

MESTNO GLEDALIŠCE LJUBLJANA

Gledališka pasaja
Sreda, 4. aprila ob 20: Peppino de Filippo: »Ni res, pa le verjamem«. Abonma TSS I.
Četrtek, 5. aprila ob 20: Clifford Odets: »Premiera v New Yorku«. Abonma vojenci.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠCE

Ljubljana, Mestni dom
Sreda, 4. aprila ob 20: Popović-Pregrac-Delak: »Jara mečunka«. Izv. Prodaja vstopnic v Mestnem domu rezerviranje tel. št. 32-869.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠCE

Marionete
Levstikov (Sentjakobski) trg
Četrtek, 5. aprila ob 17: Kuret: »Obuti mačke«.
Sobota, 7. aprila ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«.
ob 20:30: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Za odraše.
Nedelja, 8. aprila ob 11: F. Milčinski: »Zvezdica Zaspanka«.

Ročne lutke

Resljeva cesta 28
Nedelja, 8. aprila ob 17: Simončič-Pengov: »Medveda lovimo«. Premiera. Prodaja vstopnic za obe gledališči in vse predstave danes ob 10-12 v Upravi Mestnega lutkovnega gledališča. Resljeva cesta 28, telefon 32-020 in pol ure pred vsako predstavo pri gledališki blagajni.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za sredo, 3. aprila
5.00-6.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni sporod) - 6.10 Reklame - 6.30 Naš jedilnik - 6.35 Operetna in lahka glasba - 7.10 Zabavni zvoki - 11.00 Radijski koledar - 11.05 Filmske melodije - 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Tibor Sekely: Sin pragozda (ponovitve) - 12.05 Lahke opoldnjske glasbene spored - 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Milena Lekšan: O pomladanskem precepilju sadnega drevja - 12.40 Johannes Brahms: Madžarski ples - 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 13.35 V pesmi po Jugoslaviji - 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: a) Milica Bartenjev: Staro mesto Krško; b) I. Dolničar: Dobri vsakdanji pomočniki - 14.35 Veseli intermezzo - 15.15 Zabavna glasba - 15.40 Utrinki iz literature: Giraudoux: Rusalka - 16.00 Popoldanski simfonični koncert - 17.15 Zeleži ste - poslušajte! - 18.00 Radijska univerza: Dr. Stanko Strukelj: O družbenem upravljanju stanovanskega fonda - 18.15 Igra tamburaški orkester - 18.30 Za dom in ženo - 18.40 Slike slovenskih avtorjev poje Mariborski komorni zbor - 19.00 Radijski dnevnik 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.35 Pietro Mascagni: Cavalleria rusticana; Rugiero Leoncavallo: Glumači - 22.15 Odiomski s III. nemškega jazz festivala v Frankfurtu - 22.15-23.00 UKV program: Nočni komorni koncert

Vesti iz Maribora

DEŽURNA LEKARNA

Sreda, dne 4. aprila 1956: lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.
Četrtek, dne 5. aprila 1956: lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.

KINO

PARTIZAN: Ameriški film: »Z vragom so trije«.
UDARNIK: Ameriški barvni film: »Lepotica za milijon dolarjev«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠCE

Sreda, 4. aprila ob 19:30: Auber: »Fra Diavolo«. Red C.
Poročili so se: Franc Javornik, 30 let, krojaški pomočnik - Marija Benčak, 41 let, gospodinja; Martin Kavša, 25 let, strugar - Ana Punčuh, 26 let, navijalka; Roman Koren, 25 let, delavec - Elizabeta Wagner, 30 let, čistilka blava - Jozef Lednik, 19 let, delavec - Silva Dasko, 18 let, delavka; Franc Lukas, 42 let, nameščeneec - Alojzija Volk, 32 let, vzgojiteljica; Alfred Mracsek, 22 let, član opernega orkestra - Mira Končič, 28 let, profesorica glasbe; Marijan Pečar, 26 let, strojni ključavničar - Mirslava Detek, 30 let, žerjavovodkinja; Ludvik Aram, 45 let, pek - Rafaela Domjanjko, 28 let, predica; Stefan Dolgoš, 28 let, komercialist - Ljudmila Demšič, 19 let, nameščeneec; Henrik Hojnik, 45 let, nameščeneec - Alojzija Srnko, 19 let, gospodinja; Alojz Jug, 25 let, krojaški pomočnik - Olga Koželj, 17 let, krojaška pomočnica; Anton Kokol, 25 let, ključavničar - Vera Skudnik, 20 let, šivilja; Janko Krajkaj, 27 let, nameščeneec - Elizabeta Golob, 30 let, šivilja;

Obištno opozarjamo, da sta v soboto, 7. aprila ob 20 in v nedeljo, 8. aprila ob 15 na sporedu zadnji predstavi Shakespeareove »Historije o Henriku IV.«.

OPERA

Sreda, 4. aprila ob 19:30: Martinu: »Zenitev«. Pucinci: »Glanni Schicchi«. Abonma E.
Četrtek, 5. aprila ob 19:30: Martinu: »Zenitev«. Pucinci: »Glanni Schicchi«. Abonma U.

Petek, 6. aprila ob 15: Smetana: »Prodava nevesta«. Zaključena predstava za II. gimnazijo Kranj.

MESTNO GLEDALIŠCE LJUBLJANA

Gledališka pasaja
Sreda, 4. aprila ob 20: Peppino de Filippo: »Ni res, pa le verjamem«. Abonma TSS I.
Četrtek, 5. aprila ob 20: Clifford Odets: »Premiera v New Yorku«. Abonma vojenci.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠCE

Ljubljana, Mestni dom
Sreda, 4. aprila ob 20: Popović-Pregrac-Delak: »Jara mečunka«. Izv. Prodaja vstopnic v Mestnem domu rezerviranje tel. št. 32-869.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠCE

Marionete
Levstikov (Sentjakobski) trg
Četrtek, 5. aprila ob 17: Kuret: »Obuti mačke«.
Sobota, 7. aprila ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«.
ob 20:30: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Za odraše.
Nedelja, 8. aprila ob 11: F. Milčinski: »Zvezdica Zaspanka«.

Ročne lutke

Resljeva cesta 28
Nedelja, 8. aprila ob 17: Simončič-Pengov: »Medveda lovimo«. Premiera. Prodaja vstopnic za obe gledališči in vse predstave danes ob 10-12 v Upravi Mestnega lutkovnega gledališča. Resljeva cesta 28, telefon 32-020 in pol ure pred vsako predstavo pri gledališki blagajni.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za sredo, 3. aprila
5.00-6.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni sporod) - 6.10 Reklame - 6.30 Naš jedilnik - 6.35 Operetna in lahka glasba - 7.10 Zabavni zvoki - 11.00 Radijski koledar - 11.05 Filmske melodije - 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Tibor Sekely: Sin pragozda (ponovitve) - 12.05 Lahke opoldnjske glasbene spored - 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Milena Lekšan: O pomladanskem precepilju sadnega drevja - 12.40 Johannes Brahms: Madžarski ples - 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 13.35 V pesmi po Jugoslaviji - 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: a) Milica Bartenjev: Staro mesto Krško; b) I. Dolničar: Dobri vsakdanji pomočniki - 14.35 Veseli intermezzo - 15.15 Zabavna glasba - 15.40 Utrinki iz literature: Giraudoux: Rusalka - 16.00 Popoldanski simfonični koncert - 17.15 Zeleži ste - poslušajte! - 18.00 Radijska univerza: Dr. Stanko Strukelj: O družbenem upravljanju stanovanskega fonda - 18.15 Igra tamburaški orkester - 18.30 Za dom in ženo - 18.40 Slike slovenskih avtorjev poje Mariborski komorni zbor - 19.00 Radijski dnevnik 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.35 Pietro Mascagni: Cavalleria rusticana; Rugiero Leoncavallo: Glumači - 22.15 Odiomski s III. nemškega jazz festivala v Frankfurtu - 22.15-23.00 UKV program: Nočni komorni koncert

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Italijanski film

»Nesmrtne melodije«

Tednik »Filmske novosti št. 13«.
Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Carla del Poggio. — Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«

Ameriški film

»Strah«

Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Joan Crawford in Sudden Fear. — Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje.

KINO »SLOGA«

Amer. barvni film:

»Dvojboj v džungli«. Tednik: Filmske novosti št. 13. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi David Ferer.

KINO »VIC«: Ameriški film: »Tarzan in njegova prijateljica«. Tednik. — Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30—11 in od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Angleški film

Šolanje Toma Browna

V glavni vlogi: John Howart Davies in Robert Newton. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjičkrat. — Jutri ameriški barvni film »Polno gostovanje«.

KINO »SOCA«: Amer. film: »Tarzan in njegova prijateljica«. Predstave ob 15, 18 in 20. Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.

MLADINSKI KINO LM. Kotnikova 8, predvaja za mladino angleški film: »Pot k uspehu«. Redne predstave vsak torek, četrtek in nedeljo ob 10, ob 15 pa vsak dan, razen nedelje.

KINO »LITOSTROJ«: Francoski film: »Teresa Raquin«. Tednik: Filmske novosti št. 7. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave. Danes zadnjičkrat.

KINO »SISKA«

Ameriški barvni film

»Po čem je slava«

V glavni vlogi James Cagney in Corina Calvet. Predstave ob 15, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Na sporedu samo še danes in jutri. Danes zadnjičkrat. — Jutri ameriški film »Ona išče srečo« (»Kavboj in dekle«).

KINO »VIC«: Ameriški film: »Tarzan in njegova prijateljica«. Predstave ob 15, 18 in 20. Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.

MLADINSKI KINO LM. Kotnikova 8, predvaja za mladino angleški film: »Pot k uspehu«. Redne predstave vsak torek, četrtek in nedeljo ob 10, ob 15 pa vsak dan, razen nedelje.

KINO »LITOSTROJ«: Francoski film: »Teresa Raquin«. Tednik: Filmske novosti št. 7. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave. Danes zadnjičkrat.

»SEDMA SILA«

CASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE

BEOGRAD — TERAZIJE 31 (VISOKO PRITLIČJE)

Znižali smo cene svojim izdajam!

	Prejšnja cena	Sedanja cena
Dr. Aleš Bebler: »PUTOVANJA PO SUNČANIM ZEMLJAMA«	530.—	300.—
Dušan Timotijević: »ETIOPIJA JUČE I DANAS«	140.—	100.—
Miodrag Avramović: »NAŠ SUSED GRČKA«	160.—	100.—
Pihomir Stanojević-Ljubomir Stojović: »NA PUTU MIRA«	650.—	400.—
»SAVREMENA TURSKA« (zbirka reportaža, vtisov in srečanjedemnajstih jugoslovenskih novinarjev)	160.—	100.—
Zbornik »SAVEZNA NARODNA SKUPŠTINA«	1100.—	950.—
Aleksandar A. Vidaković: »DALI ZNATE ENGLEŠKI«, polpлатno celo platno	260.—	300.—
Mihajlo Petrović: »OGLED IZ ISTORIJE ŠTAMPE«	140.—	80.—
Aleksa Markišić: »MOJI LJUDI«	170.—	80.—
Drag. Jović: »BUKTINJA U TAMI«	170.—	80.—
Dušan Jerković: »DANI I NOĆI«	100.—	80.—
Vasilije Medan: »U SENCI VELIKOG GRADA«	100.—	80.—

Najavljena otroška knjižnica »Zlata knjiga«

- 1. Ivan Bratko: »TAJNA BARAKE 33«
- 2. Tibor Sekelji: »SIN DŽUNGLE«
- 3. Nikola Krsmanović-Veljko Kuprešanin: »KAKO JE NASTALA ŠTAMPA«
- 4. Alphons Dodet: »MALISAN«
- 5. Elin Pelin: »MEDENI IVICA«
- 6. Mirko Milojković: »CUNGO« — knjiga o življenju in običajih Kitajcev
- 7. N. Divljan: »GENIJE« — knjiga o Nikoli Tesli

Za razvedrilo in zabavo:

- Andersenova pravljica »KRALJICA SNEGA« v treh dimenzijah z očali 200.— 100.—
- V. Bakster: »VESELI TREN« 120.— 80.—
- E. Koks: »POD ZLATIM SVODOM« 120.— 100.—
- Ropson: »OŽIVLJENA MUMIJA« 120.— 80.—

V pripravi:

- 1. »NOVI EGIPAT«, zbirka potopisov, političnih beležk in vtisov šestnajstih jugoslovenskih novinarjev
- 2. »ŠVEDSKA DANAS« Ivana Sinkovca
- 3. VODIČI PO AVSTRJI, ITALIJI, GRČIJI IN FRANCIJI. Orientacijski priročniki za tiste, ki potujejo v te države, z dragocenimi informacijami za poslovne ljudi s praktično konverzacijo
- 4. ZBIRKA ŽIVLJENJEPISOV JUGOSLOVANSKIH SODOBNIKOV »KO JE KO U JUGOSLAVIJI«

Kmalu bo izšlo:

- 1. »NA POZORNICI SVETA« Djordja Radenkovića, knjiga esejev o najpomembnejših ljudeh na svetu
- 2. »ZAŠTO KOEGZISTENCIJA« Vladislava Milenkovića. — Z analizo ekonomskih in političnih dejstev v sodobnem svetu dokazuje knjiga nujnost koeksistence. Pisana je v lahkem in dostopnem stilu z velikim številom zanimivih ekonomskih podatkov

Naročila sprejema:
»SEDMA SILA«, BEOGRAD, Terazije 31 (visoko prtljiče)
telefon 28-451 — tekoči račun pri Narodni banki 1032-T-638

KNJIGARNE IMAJO OBICAJNI RABAT

Obvestilo. Da zagotovi ljubljanskim potrošnikom redno dobavo kvalitetnega mleka, kakor tudi, da prihrani znatne zneske na režiji ter s tem obdrži ceno mleka, je Uprava za Ljubljanski mlekarar sklenila, da bo s 4. aprilom 1956 začela z razdeljevanjem mleka po svojih poslovalnicah že v popoldanskih urah, namesto v jutranjih naslednjega dne. S tem ukrepom bo onemogočena kakršnakoli pokvarljivost mleka, ker bo od producentov zbrano mle

Čedalje večji razvoj

PREDMESTIJ

- Velika mesta se širijo v svojo okolico,
- ker v središču ni več prostora

Dobri dve tretjini Američanov živita v mestih. Na farmah živi samo 22.200.000 Američanov ali 13,5 % vseh prebivalcev ZDA. Če se bo sedanji razvoj v njih nadaljeval, bo živelo čez 20 let na podeželju samo še 15,3 milijonov Američanov, v mestih s predmestji pa že tri četrtine. V tem razvoju imajo posebno važno vlogo predmestja. Leta 1975 bo živelo v predmestjih že nad 80 % Američanov.

Statistični podatki osvetljujejo razvoj, ki bo prinesel v družbenem življenju velike spremembe. Kakor v mnogih deželah, tako tudi v ZDA ljudje čedalje bolj silijo s podeželja v mesta. Nujna posledica tega je, da se mesta širijo in da imajo čedalje več predmestij. Mestna področja v ožjem pomenu besede so že povsod prenaseljena. Zato morajo ljudje, ki prihajajo s podeželja s mesta, hočeš nočeš stanovati v predmestjih ali naseljih blizu mest. To je zdaj značilnost vseh velikih mest. Zlasti lepo je to videti na primeru New Yorka. V New York Cityju živi kakih 8 milijonov ljudi, v predmestjih pa 5,7 milijonov. Do leta 1957 se bo New York razvil tako, da bo imelo središče 8,32 milijonov prebivalcev, predmestja pa 8,79. Število prebivalcev v mestnem središču bo naraslo za 8 %, prebivalcev v predmestjih pa za 53 %. Takšnih primerov bi lahko našli v ZDA še več.

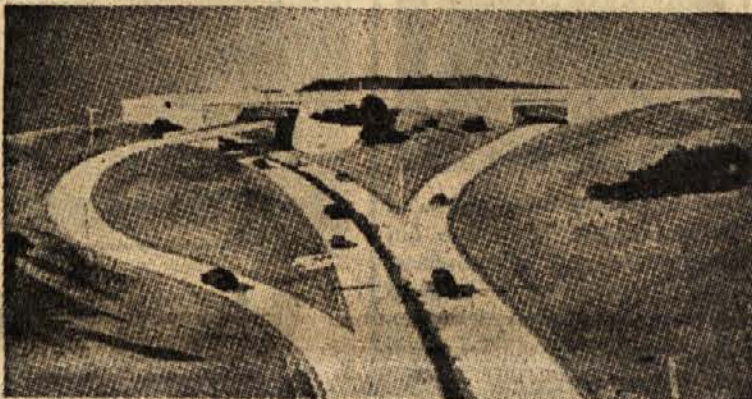
Vprašanje preseljevanja ljudi je že zdaj pereče ne le v ZDA, marveč tudi v drugih deželah.

Mnoga mesta so se razširila, ko so po drugi svetovni vojni odstranili ruševine. Stuttgart se je razširil po številu prebivalcev za 20 %, Wiesbaden pa celo za 25%. München se ravna po zgledu angleških mest. Kakih 100 km od mestnega središča je nastalo več manjših mest, ki pa so upravno povezana z glavnim. Ta razvoj je zlasti ugoden za avtomobilsko industrijo, ker je povpraševanje po motornih vozilih čedalje večje. Toda ta razvoj ima tudi svoje slabe strani. Pokazalo se je namreč, da velika mesta nujno potrebujejo zelene nasade ne le iz estetskih, marveč predvsem iz

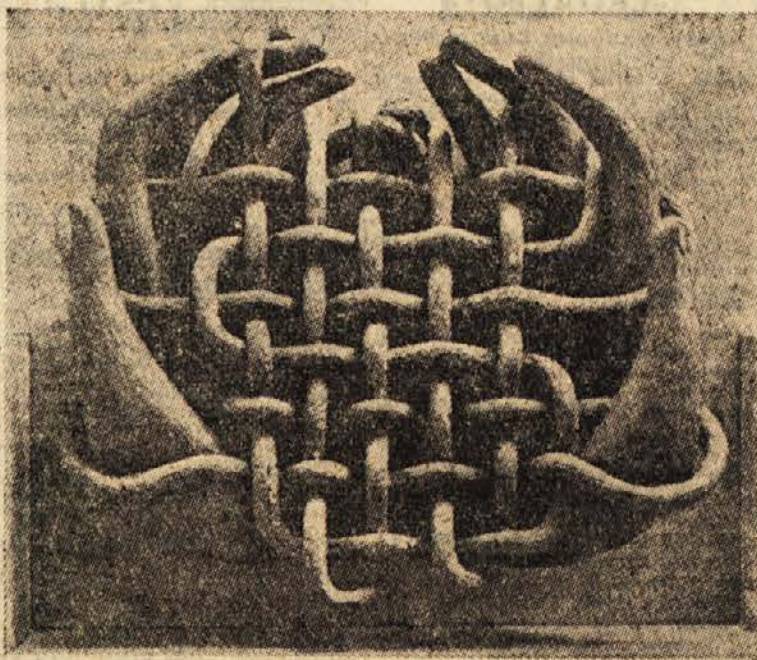
Tihotapstvo cigaret iz Švice

Po neuradni cenitvi nekega vodilnega švicarskega tovarnarja cigaret so spravili tihotapci lani iz Švice približno podrugno milijardo cigaret. Največ jih je šlo v Italijo. Proti tihotapstvu švicarskih cigaret v tujino v Švici baje ni nobenega zakona. Večkrat se je celo zgodilo, da so švicarski uradniki aretirali pripadnike italijanske carinarnice, ko so skušali spraviti tihotapce cigaret nazaj v Švico. Ker nadzuruje v Švici država samo proizvodnjo cigaret, ne pa tudi njihovega izvoza, je v njenem interesu, da proizvodnja in izvoz cigaret naraščata, pa naj bo izvoz zakonit ali protizakonit. V obeh primerih ima država večje dohodka na davkih.

zdravstvenih razlogov. Na zeleznicah se nabirajo saje in prah, hkrati pa omili mestni hrup. Druga slaba stran širjenja mest je v tem, da odtegujejo kmetijstvu čedalje več obdelovalne zemlje. V Zahodni Nemčiji je izgubilo kmetijstvo v bližini velikih mest v 15 letih 376.000 ha obdelovalne zemlje. Na njej bi se lahko razvilo 15.000 srednjih kmetij. Tudi v Avstriji izgubi kmetijstvo v bližini mest vsako leto kakih 2000 ha zemlje. V najgostejše naseljeni evropski deželi Holandski »požro« mesta letno kakih 1000 ha orne zemlje. Tri največja holandska mesta Rotterdam, Amsterdam in Den Haag se nekako čedalje bolj zraščajo v celoto, ker se njihova predmestja naglo širijo. Če se bo ta razvoj nadaljeval, bo v desetih letih vsak tretji Holanec stanoval v tem s predmestju povezanem velenem, nastalem iz treh velikih mest.

Model cest v bodočnosti. Slika prikazuje moderno cestno križišče, ko so ceste tako speljane, da se bo lahko razvijal nemoten promet in bo odstranjena sleherna nevarnost trčenja.

Na sliki vidite model skulpture, ki jo bodo odkrili čez nekaj časa na Univerzi v Manchesteru. Skulptura prikazuje levo in desno roko, med njunimi prsti pa se prepletajo nitke. Na ta način naj bi ponazorili delo v tekstilnih tovarnah.

Dobrodošla novost

na avstrijskih železnicah

AVSTRIJSKI ŠPORTNI LEŽALNI VAGONI SO NA RAZPOLOGO VSEM POTNIKOM

V mednarodnem železniškem prometu so vozili doslej večinoma spalnimi vagoni, avstrijske železnice pa so začele zadnje čase uporabljati tako imenovane športne ležalne vagonne. Potniki so se novih vagonov takoj v začetku zelo razveselili, ker se vozijo v njih poceni in udobno, znatno ceneje kakor v mednarodnih spalnih vagonih. Zato se je že več tujih železniških uprav odločilo, da bodo posnemali avstrijske železnice in začele uporabljati v mednarodnem prometu športne ležalne vagonne.

Mednarodni spalnimi vagoni so na razpologo samo potnikom, ki se vozijo v prvem in drugem razredu. Potniki tretjega razreda v spalne vagonne sploh nimajo dostopa. Avstrijski športni ležalni vagoni pa so na razpologo vsem potnikom. K voznemu listku tretjega razreda je treba dokupiti samo še listek za ležišče, ki stane n. pr. od Gradca do Dunaja 20 šilingov. Doslej je vozilo na avstrijskih železnicah 12 takšnih vagonov, že letos pa jih bo vozilo še 10. Potem ne bodo več prevladovali spalnimi vagoni, ki so sicer razkošneje opremljeni, vendar pa povprečnemu potniku nedostopni, ker so mesta v njih predraga. Od Gradca do Zagreba znaša doplačilo za spalni vagon drugega razreda 66, prvega pa celo 88 šilingov.

Pri izdelovanju športnih ležalnih vagonov upoštevajo vse dosedanje izkušnje. V novih vagonih ima vsak potnik zložljivo naslonjalo. Mreže za prtljago so razširile. Vsako ležišče je opremljeno s svetilko, da lahko potnik ponoči bere. V stranskih hodnikih imajo potniki na razpologo zrcala in stikala za električne brivske aparate. Praksa je namreč pokazala, da umivalnice na čelnih straneh vagonov zjutraj ne zadostujejo za vse potnike. Vsak športni ležalni vagon ima 72 sedežev, ki jih ponoči spremene v prav toliko ležišč. V vsakem kupcu je tudi radijski zvočnik. Takšni vagoni so vozili že predlanskim v posebnih brzovlakih

med Avstrijo, Italijo in Nemčijo. Ker so se zelo dobro obnesli, jih bo v mednarodnem železniškem prometu čedalje več. S tem bo ustrezno večini potnikov, ki nimajo toliko denarja, da bi se lahko vozili v spalnih vagonih. Voznja na daljših progah brez nočnega počitka pa je zelo naporena in neprijetna.

Rekordi sovjetskih pilotov

Sovjetski konstruktor letal A. Jakovlev je izdelal največji helikopter na svetu. Z njim bodo lahko prevzali avtomobile, konje in sploh vse težke predmete.

Na tušinskem letališču v Moskvi sta dosegla dva sovjetska pilota nedavno dva rekorda v prinosu tovora z novim helikopterjem. Pilot Miljutičev se je dvignil s štirimi tonami tovora nad 2000 m visoko. V drugem poletu je pilot Tinjakov dosegel z dvema tonama tovora višino 5082 m. Podatke o uspehih sovjetskih pilotov so sporočili mednarodni letalski federaciji, da jih bo registrirala kot svetovna rekorda v poletih s helikopterji.

Avtomobilske nesreče v ZDA

ČEZ DESET LET BO VOZILO PO AMERIŠKIH CESTAH ZE NAD 80 MILIJONOV MOTORNIH VOZIL

Ameriške zavarovalnice so objavile vznemirljivo statistiko o lanskem avtomobilskem prometu. Zrtev prometnih nesreč je bilo kakih 38.000, poškodovanih ljudi pa nad milijon. Samo med novoletnimi prazniki je izgubilo življenje blizu 1000 ljudi.

Vidimo torej, da je vprašanje avtomobilskega prometa v ZDA zelo pereče. Ameriški strokovnjaki za promet menijo, da je treba tako veliko število prometnih nesreč pripisati tudi pristojnim oblastem, ki niso temeljito proučile vprašanja razvoja avtomobilizma, ko so delale načrte za ceste. Ameriška

avtomobilska industrija izdela zdaj 8 milijonov avtomobilov letno. Ze zdaj vozi po ameriških cestah kakih 61 milijonov avtomobilov. Strokovnjaki pa so izračunali, da jih bo vozilo čez deset let nad 80 milijonov. Kakih 70 milijonov Američanov uporablja med počitnicami lastne avtomobile. To pomeni, da vozi v poletnem času po ameriških cestah ogromno število avtomobilov. Zato je razumljivo tudi veliko število prometnih nesreč.

V ZDA imajo zdaj blizu 3 milijone 300.000 milj avtomobilskih cest. Vprašanje, ni v tem, da bi zgradili nove ceste, marveč da bi že zgrajene modernizirali. Ceste je treba razširiti in popraviti ter zgraditi več nadvozev in podvozev. Strokovnjaki za promet računajo, da bi se število prometnih nesreč tako skrčilo za 25 do 35 %.

Izvoz angleških letal

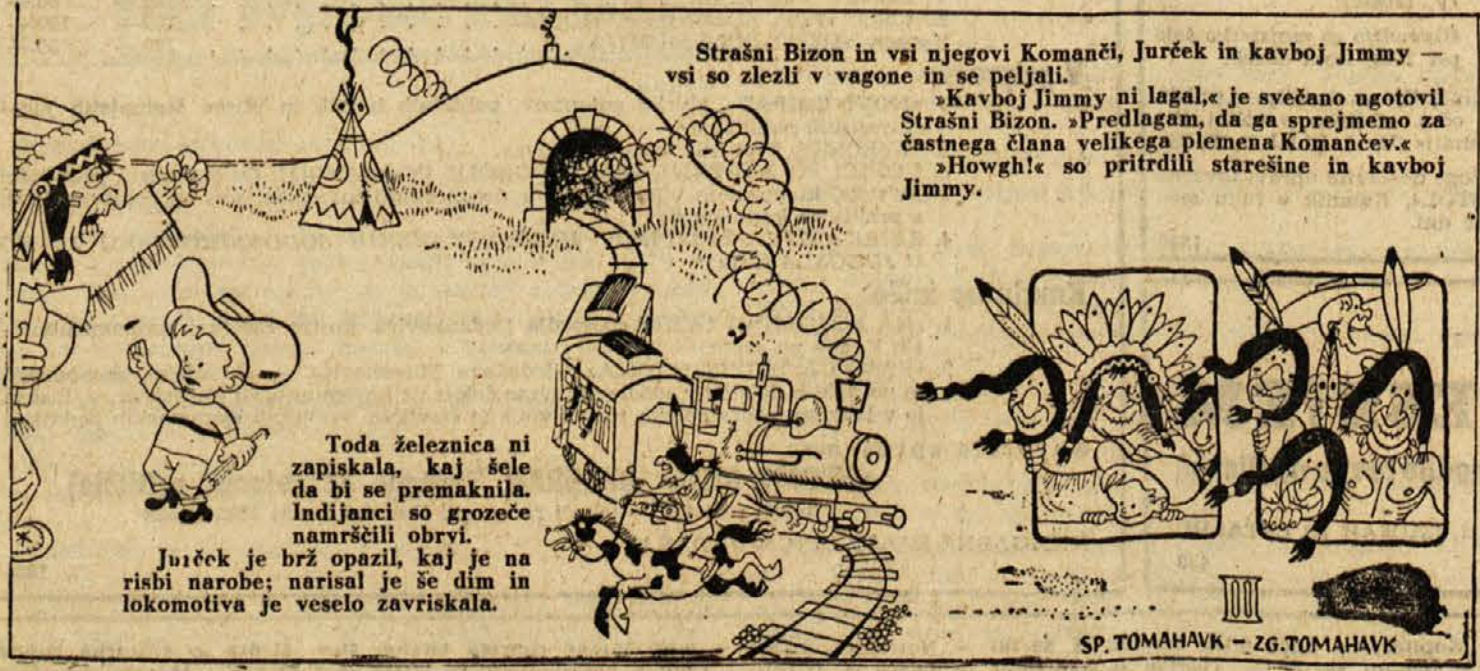
Januarski izvoz angleške letalske industrije je bil rekorden. Njegova vrednost je znašala 7.117.929 funtovsterlingov. V primerjavi z lanskim januarjem je bila večja za 2.714.986 funtov. Angleži izvažajo predvsem reaktivna letala. Angleški konstruktorji so že zasnovali novo reaktivno letalo »Bristol-187« z velikim akcijskim radiusom. To letalo se bo lahko dvigalo in spuščalo na vsa letališča sveta, ne glede na letni čas. Letati bo začelo v začetku leta 1960. Dvigalo se bo lahko tudi z letališč, zgrajenih visoko nad morsk gladino. Takšno letališče imajo v La Pazu v Boliviji. Zgrajeno je 4000 m nad morsk gladino. Povprečna hitrost novega potniškega letala bo znašala 800 km na uro in v nepretrganem poletu bo lahko preletelo pot med Londonom in San Franciscom. Njegovi motorji bodo delovali skoraj neslišno.

JURCEK RISE

PISE: V. GRAD RISE: JURCEK

10

Kavboj Jimmy

Strašni Bizon in vsi njegovi Komanči, Jurček in kavboj Jimmy — vsi so zlezli v vagon in se peljali. »Kavboj Jimmy ni lagal,« je svečano ngotovil Strašni Bizon. »Predlagam, da ga sprejmemo za častnega člana velikega plemena Komančev.« »Howgh!« so pritrtili starešine in kavboj Jimmy.

Toda železnica ni zapiskala, kaj šele da bi se premaknila. Indijanci so grozeče namrščili obrvi. Jurček je brž opazil, kaj je na risbi narobe; narisal je še dim in lokomotiva je veselo zavriskala.

SP. TOMAHAVK — ZG. TOMAHAVK

Drobne ZANIMIVOSTI

VULKANSKI IZBRUHI NA MARSU

Opazovanja astronomskega inštituta v Michiganu so pokazala, da pretresajo planet Mars silni vulkanski izbruh. Zvezdoslovci domnevajo, da so velikanski oblaki vulkanskega peska, ki jih označujejo nekateri kot »kanale«, v resnici področja rastlinstva. Razen tega pa je možno, da mečejo vulkanski izbruh iz notranjosti Marsa vodo in da tako nastajajo pogoji za rast rastlin, morda pa tudi živih bitij, kakor se je zgodilo v pradavnih časih na Zemlji.

STARO GLEDALIŠČE NA PROSTEM V NEVARNOSTI

Letošnja rimska operna sezona na prostem je v nevarnosti, ker so nastale pozimi, ko je pritisikal tudi v Italiji kdaj pa kdaj hud mraz, velike razpoke v razvalinah 1700 let starega poslopja Caracalla. To je bila ena največjih prilivnosti turistov, ki prihajajo vsako leto v Rim. Najna popravila so potrebna zlasti na stebrih, zgrajenih iz opeke in stoječih ob strani opernega odra. Gledališče na prostem ima prostora za 10.000 gledalcev. Največ obiskovalcev ima v juliju in avgustu, ko ga obiskujejo predvsem tujci.

METEOROLOŠKA POSTAJA BREZ OSEBJA

Za potrebe ameriške mornarice so zgradili meteorološko postajo, ki deluje avtomatično, brez osebja. Postaja stoji na pastem, neobjudenem področju. Vremenske podatke sporoča vsak dan nekakrat po radiu.

USPEŠEN LOV NA TRGOVCE Z MAMILI

Prednja nedelja so ameriške varnostne oblasti aretirale 290 trgovcev z mamili. To je največji uspeh, kar so jih dosegli dosegle v zatiranju te škodljive trgovine. Sodelovalo je 200 policijskih agentov, ki so bili razdeljeni na skupine po 4 ali 5 in ki so delali na področju Los Angelesa. Na tem področju je kakih 4000 žrtev mamil. Promet z mamili je vrgel samo na tem področju trgovcem vsako leto več milijonov dolarjev.

SHAWOVO OPOROKO IZPODBIJAJO

Ravnateljstvo angleškega muzeja je sklenilo izpodbijati oporoško Bernarda Shawa. Sloveči irski dramatik je umrl novembra 1950 in zapustil dobrih 376 tisoč funtovsterlingov premoženja. V oporoki je določil, naj porabi večino tega denarja za financiranje vrste znanstvenih raziskav. Pri tem naj bi dobil angleški jezik abecedo s 40 črkami namesto dosedanjih 26. Po Shawovem mnenju je nova abeceda omogočila hitrejšo pisanje in s tem znatno pridobitev na času. Kar bi denarja ostalo, naj bi ga izročili angleškemu muzeju, irski narodni galeriji in kraljevski akademiji za dramsko umetnost. Ravnateljstvo dramskega gledališča se je postavilo zdaj na stališče, da abeceda, kakršno si je zamislil Shaw ne bi koristila skupnosti. Zato je sklenil izpodbijati Shawovo oporoško. Sodna obravnava v tej zadevi naj bi bila čez dva meseca.

Verjetno violinist ni imel najbolj prijetnih občutkov, čeprav je igral samo levjemu mladiču, katerega je lastnik trdno držal. Slika je bila posneta na »Zivalskem karnevalu«

Za dobro voljo

LJUBEZEN

Celo uro so razpravljali o opravičanju ljubezni, o njeni nepreračunljivosti, vihravosti in spremenljivosti. Bili so že vsi potrti. Naposled pa se je oglasil Jean Paul Sartre: »Recite, kar hočete, držite pa, da je na svetu trajna, večno zvesta, proti vsem zunanjim vplivom odprana ljubezen, ki traja do smrti.« »Ali res mislite, da je takšna ljubezen možna?« ga je vprašal eden izmed skeptikov. »Seveda,« je odgovoril Sartre, »namreč ljubezen do samega sebe ali somljubje, če hočete.«

SLAB SPOMIN

Jean Cocteau ima slab spomin in večkrat je tudi raztresen. Nekoč se je nenadoma spomnil, da praznuje eden izmed njegovih

vnukov rojstni dan. Brž je kupil lepega medvedka in mu ga položil slal. Čez nekaj dni pa je prejel od vnuka zahvalno pismo, in dodelo je pogledal, ko je bral: »Sicer pa me veseli, dragi stric, da Ti lahko sporočim, da sem bil prav na svoj letošnji rojstni dan povišan v polkownika.«

STARANJE

»Nenadoma sem postal star mož,« je dejal zaskrbljeno filmski igralec Jean Gabin nekemu svojemu prijatelju. »Na čem si pa to opazil?« »Danes dopoldne se je peljal v odprtem športnem avtomobilu mimo mene očarljivo dekle. Bilo sem očaran. Toda pomislil, da morem se več spomniti, ali je bila svetlolaska ali črnolaska. Samo še, da je sedela v svetlo zelenem Citroenu.«